№ 175 Odłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: ביצערניקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון רעדאַקציע 67, פון אַדמיניסטראַציע 47.

מאָנטאָג, כ"א תמוז תרפ"ט. | 29 lipca 1929 r. | 22-טער יאָהרגאַנג.

פייערליכע עפנונג פון 16. ציון. קאָנגרעס אין צירעך

פאַרשטעהער פון פרעמדע מלוכות און פון פעלקער-בונד בעגריסען דעם קאָנגרעס

עפנונגס-רעדע פון פראָפ. חיים ווייצמאַן. — בעגייסטערטע רעדע פון נחום סאָקאָלאָוו וועגן לעבען אויז שאַפען פון ד"ר הערצל. — ד"ר הערצל'ס יאָהרצייט איז דער שיר המעלות פון גאַנג איז דער הויך פון א בעפרייט פאָלק, זאָגט סאָקאָלאָוו

צירעך, (יט"א) אין גרויסען זאַל פון שטאָט-טעאַטער איז נעכטען פאַרגאַנגענעם קומען די פייערליכע עפענונג פון 16-טן ציוניסטישען קאָנגרעס. דער זאַל איז געווען הערליך דעקאָרירט. עס האָבען געפלאַטערט ציוניסטישע ווייס-בלויע פאָהנען, ענגלישע און שווייצערישע פאָהנען. דער גאַנצער זאַל און די גאַלעריע איז געווען פול געפּאַקט, אַלע דעלעגאַטען און געסט זענען געגאַנגען אָנגעטון אין גאַלאַ קלייידער. די פּרעסע לאָזשע איז געווען איבערפולט. עס זענען געווען פערטרעטער פון פרעמדע מלוכות, פון פעלקער-בונד. אויף דער טריבונע האָבען זיך געסיגען די מיטגלידער פון עקזעקוטיוו מיט ווייצמאַן און סאָקאָלאָוו בראש. אין הינטערגרונד איז געהאָנגען הערצעל'ס בילד. ווייצמאַן איז שטורמיש בעגריסט געוואָרען פון עולם.

ווייצמאַן עפענט דעם קאָנגרעס און בעגרוסט די דעלעגאַטען, די פאַרשטעהער פון די רעגירונגען און די געסט. דערויף האָט ווייצמאַן א וואַרימע רעדע נאָך ווייצמאַנ'ען רעדט סאָקאָלאָוו וועגן לעבען און שאַפען פון ד"ר הערצל. בעידע רעדעס ווערען אויפגענומען מיט בעגייסטערטע אָוואַציעס. דערנאָך חליבען זיך אָן די בעגרוסונגען. אין נאָמען פון דער שווייצערישער רעגירונג בעגרוסט דעם קאָנגרעס דער ווייצע-פּרעזידענט פון דער רעגירונג פון צורעכער קאַנטאָן ד"ר רודאָלף שטרעלען. פון דער פרוסישער רעגירונג דער געזאַנדטער יוליאַן רוסעל, פון פעלקער-בונד דער ווייצע-גענעראַל סעקרעטאַר אַלבערט דיו-מען שאַלאַנ, פון דער שטאָט צוריך דער שטאָט-פּרעזידענט ד"ר קלאַמאַן, פון אונטערנאַציאָנאַלען אַרבייטס-אַמט בעם פעלקער-בונד ד"ר זייבען, פון פערבאַנד פון די יידישע קהלות און דער שווייץ ד"ר פלאָר, פון די ציוניסטישע פערבאַנדען און דער שווייץ ד"ר ראָזענבאַר.

דערויף ווערען געלייענט שרי-פטליכע בעגרוסונגען פון לענדי סעמעל, פון לאָרד מעלכעטעט, פון נאַטאַן שפּרוים, פון פראָפ. אינגשטיין. מיט'ן געזאַנג פון חתקיה ווערט די ערשטע קאָנגרעס-זיצונג געשלאָסען.

די רעדע פון פראָפ. ווייצמאַן

דער הינטערער טאָג, ווען מור פאַרזאַמלען זיך צום 16-טען ציוניסטישען קאָנגרעס, הויבט אָן פראָפ. ווייצמאַן, אין א גרויסער טאָג. דער אָנדענק און פערשטאָרבענעם גרויסען פוהרער דערפון אין אונז גנוט ארויפען קען ערגענערגענס פון שמערץ, נאָר מור דערפון זיך אויפהויבען העכער פון טרויער. מור זענען דאַנקבאַר דעם פוהרער וואָס האָט מקריב געווען זיין לעבען פאַר'ן אידישען פאָלק. כ' תמיז דערף זיין א טאָג פון זאַמלען די כוחות פאַר ציון.

דער 16-טער קאָנגרעס שליסט אָפּ א בריאָף פון פראַקטישער אויפבויאַרבייט. די קאָלאָניזאַציע פון ארץ-ישראל, די לאַנדווירטשאַפט און די אינדוסטריע זענען א לעבענדיגער ארגאַנזם.

רעדנער וועגן דער צייט פון לעצטען קאָנגרעס בין אונז, בעמאָנט ווייצמאַן, זיי די לאַגע און ארץ ישראל און אונז פול גוטסמוגער. דער נציב העליון און די מאַנדאַט-מאַכטיגע האָבען פעסטגעשטעלט, אַז די לאַגע האָט זיך געגאַנדערט. עס האָט זיך אָפּגעשטעלט די אויסחאַנדערונג און עס האָט זיך ווידער אָנגעהויבען א אינוואַנדערונג. די בעציהונג פון דער מאַנדאַט-מאַכט צו דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע איז א בעזיהונג פון צוטרוי.

הגם זאָגט ווייצמאַן אין א"י געשעהן אונז נאָך עולות, קומען מור מיט האָפנונג אויף דער צוקונפט. ער דערמאָנט די געשעהענישען בין דער כותל מערבי און זאָגט, אַז דאָס יידישע פאָלק וועט נושט מוחל זיין אויף זיין רעכט פון 2000 יאָהר צעט. די ציוניסט. אָרגאַניזאַציע איז נאָר א באַלומישער אונטערנעמונג אָבער קיינמאָל נושט מעהר ווי א אונטערנעמונג און נושט קיין זעלבסט צווק.

ווייצמאַן נעהט דאַן אונבאַר צו רעדען וועגן ציוניסטישען נייסט פון דער יידישער אָנגעגען און דאַן רעדט ער וועגען אינגפלוס פון ציוניזם אויף דער יידישער יוגענד. ווידער דינט נאָך א טייל פון דער יוגענד צו פרעמדע געטער. די קולטור ארבייט פון ציוניזם דאַרף פערשטאַרקען דעם נאַציאָנאַלען גייסט.

מיר דאַרפען נישט קיין מורא האָבען זאָגט ווייצמאַן פאַר דער ציוניסטישער אָגענט. דער ערנסט מיט וועלכען דער ציוניסטישער אָגענט בעציהט זיך צו די פראַגען וואָס שטעהען אויפ'ן סדר היום גיט מיר דאָס געפיהל פון זיכערהייט אויף וועל-כע עס שיצט זיך יעדע ציוניסטישע אַרבייט.

נחום סאָקאָלאָוו'ס רעדע

צום צווייטען מאָל, זאָגט סאָקאָלאָוו, קומט מיר אויס צו רעדען וועגען הערצ-לען. צום ערשטען מאָל האָב איך וועגען איהם גערעדט מיט 2 יאָהר צוריק. איך האָלט דאָס מיר פאַר'ן גרעסטען כבוד. עס איז אונמעגליך צו רעדען וועגען אַזא פערזענליכקייט ווי הערצל. הייגט נאָך 25 יאָהר פערשווינדט דאָס דור וואָס האָט געלעבט מיט הערצלען. עס שטעהט אויף א נט דור הערצל איז געווען א נביא אין א מאָדערנער פאָרם. ער האָט געגעבען שוואונג און פליגעל דעם ציוניזם. ער האָט אין זיך געהאַט עפּעס משיח שעס. דער ערשטער קאָנ-גרעס איז געווען אויסגערעכענט צו זיין א חייזיע. וואַרבורג און נאָרדוי האָבען הערצלען געהאָלפען שאַפען די חייזיע. זאָל מען נישט מיינען, אַז זיין לעבען איז געווען קורץ. א גרויסער מענש קען נישט בעגראָבען ווערען, די ציוניסטען האָבען פערלוירען הערצלען אָבער איהם פערטרעט זיין אידעאַל.

מיר זאָגען נאָך איהם א קריש, אָבער נישט קיין טרויער-קריש. ער איז נישט געשטאָנען אין קיין בעציהונג צום טויט. זיין יאָהרצייט ווערט פערוואַנדעלט אין א געזאַנג בארג ארויף. א שיר המעלות פון די בערג און טאָלען פון ציון. א שיר המעלות פון גאַנג אין דער חויך פון א בעפרייט פאָלק.

פאַר דער ערעפנונג

בעראַטונגען וועגען שאַפען א מעהרהייט.—טעטיגער אנטייל פון די פוילישע צייטונגען.— אַרבייטער-גרופּירונגען בעקעמפען האַרי סאָקאָר

צירעך, (יט"א) געלטען אין הינט זענען אַנגעזאָגט מאָג פאַרשעקומען בע-ראַטונגען פון די בעזונדערע פראַקציעס. עס זענען ארויסגערוקט געוואָרען פערשו-דענע קאָנצעפּציעס וועגען שאַפען א מעהרהייט אויפ'ן קאָנגרעס אָדער א „צענטער" פון די אַלגעמיינע ציוניס-טען.

די דעלעגאַטען פון פוילען נעמען זעהר א טעטיגען אַנטייל אין די אַלע בעראַטונגען.

די ארבייטער-גרופּירונגען בעקעמפען האַרי סאָקאָר, ווען זיי ווילען דורכ-אויס שטערצען. זיי ווילען זאַהאַם אויבער-לאָזען אין דער העכסטער פּאָלומישער לייטונג, אָבער פון צו פיהרען דעם בו-דזשעט און די פינאַנסען מיז ער בע-זייטיגט ווערען.

די פאַרשטעהער פון דער א"י בע-ווייזען אַזאַ שאַפען אונטערגענומען די אונציאַמען צו שאַפען א מעהרהייט פון ראַדיקאַלע עלעמענטען אָהן „מזרחי". אַנדערע רופען ארויס א קאָמבינאַציע פון א מעהרהייט אויך מיט „מזרחי". ענדגולטיג וועט אָנגענומען ווערען א בע-שלוס אין די ערשטע קאָנגרעס טעג.

די זיצונג פון אקציאָנס-קאָמיטעט

שליסעל צו די פרעזידיום-וואהלען.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

הייגט אין פאַרגעקומען די לעצטע זי-צונג פון אקציאָנס-קאָמיטעט. אין דער זיצונג האָט זיך אויך בעטייליגט פראָפ. ווייצמאַן, וואָס איז בעגעגענט געוואָרען מיט שטורמישע אָוואַציעס. ער זעהט גוט אויס אָבער פונדעסטוועגען איז ער זעהר אָפּגעמאַטערט. ער האָט בעטענ-וואָינט די זיצונג נאָר 5 מינוט.

דער אקציאָנס-קאָמיטעט האָט אויף זיין לעצטער זיצונג אָנגענומען א בע-שלוס, אַז דער שליסעל צו די פרעזי-דיום-וואהלען זאָל זיין דערזעלבער, וואָס בעים פריהערדיגען קאָנגרעס.

וואהל-וועלט-ליסטע נאַכנישט פערטיג.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

די וואהל-וועלט-ליסטע איז נאָך נושט פערטיג. צווישען די פראַקציעס זענען נאָך קיין פערשטענדיגונגען נושט געשאַפען געוואָרען. דאָס ווערט ערוואַרט מאָרגען פרוה.

רוהיגער פערלויף פון די פאַר-סאַנפערענצען

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

בין אויצ האָבען אַלע פאַר קאָנגרעס בעראַטונגען א גונסטיגען פערלויף. מען דרוקט דערבייער אויס די אויבערצייטונג אַז דער קאָנגרעס וועט האָבען א רוהיגען פערלויף.

ראַדיקאַלע ציוניסטען נאַכנישט מרעציזירט זייער שטעלונג

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

די ראַדיקאַלע ציוניסטען האָבען בין אויצ נאָך נושט פעסטגעשטעלט זייער שטעלונג צו די קאָנגרעס-וואהלען.

וואַנדערוועלד וועט בעגריסען דעם קאָנגרעס.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

עס איז אָנגעקומען וואַנדער וועלד עס נעהען קלאַנגען. אַז ער וועט בעגרי-סען דעם קאָנגרעס. מען זעהט אויהם אַפילו מיט'ן פוהרער פון די בעלגישע ציוניסטען, זשאַן פושער.

זשאַבאָטינסקי'ס רעדע

אויף דעם רעוויזיאָניסטען - קאָנגרעס

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

עס האָט זיך געגעבען דער וועלט-קאָ-נגרעס פון ציוניסטען-רעוויזיאָנעסטען. זשאַבאָטינסקי האָט אין זיין עפנונגס-רעדע אונטערגעשטראָכען דעם אויפ-שוואונג פון רעוויזיאָנזם, בונגע דער יודישער אַגענט האָט ער געזאָגט, אַז דער קאַמף נעגען אנהער אין אונבאַפאַלגער. ער האָט אויך גערעדט וועגען די שווע רונקטען און פונאַנץ-מוטלען. קען פאַ-לומישע מאָמענטען האָט זשאַבאָטינסקי אין זיין רעדע נושט בעריהרט.

וועלט-קאָנפערענץ פון קרן-היסוד.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

עס האָט זיך געגעבען די וועלט-קאָנפערענץ פון קרן-היסוד. עס בעטייי-ליגען זיך בין 600 דעלעגאַטען. ד"ר האַנטקע האָט גערעדט וועגען די אויפ-גאַבען פון קרן היסוד און צוזאַמענהאַנג מיט דער פערבריטערטער „אַגענץ" און די בערספּעקטיוען אויף לחבא. עס מו-זען פערגרעסערט ווערען די הכנסות פון קרן-היסוד די אויפגאַבען פון די נושט ציוניסטען און דער אַגענץ דאַרף זיין צו געבען א אומפּגלס די ציוניס-טען צו פערגרעסערען די ציוניסטישע ארבייט.

נחום סאָקאָלאָוו'ס רעדע

צום צווייטען מאָל, זאָגט סאָקאָלאָוו, קומט מיר אויס צו רעדען וועגען הערצ-לען. צום ערשטען מאָל האָב איך וועגען איהם גערעדט מיט 2 יאָהר צוריק. איך האַלט דאָס מיר פאַר'ן גרעסטען כבוד. עס איז אונמעגליך צו רעדען וועגען אַזאַ פערזענליכקייט ווי הערצל. הייגט נאָך 25 יאָהר פערשווינדט דאָס דור וואָס האָט געלעבט מיט הערצלען. עס שטעהט אויף א נט דור הערצל איז געווען א נביא אין א מאָדערנער פאָרם. ער האָט געגעבען שוואונג און פליגעל דעם ציוניזם. ער האָט אין זיך געהאַט עפּעס משיח שעס. דער ערשטער קאָנ-גרעס איז געווען אויסגערעכענט צו זיין א חייזיע. וואַרבורג און נאָרדוי האָבען הערצלען געהאָלפען שאַפען די חייזיע. זאָל מען נישט מיינען, אַז זיין לעבען איז געווען קורץ. א גרויסער מענש קען נישט בעגראָבען ווערען, די ציוניסטען האָבען פערלוירען הערצלען אָבער איהם פערטרעט זיין אידעאַל.

מיר זאָגען נאָך איהם א קריש, אָבער נישט קיין טרויער-קריש. ער איז נישט געשטאָנען אין קיין בעציהונג צום טויט. זיין יאָהרצייט ווערט פערוואַנדעלט אין א געזאַנג בארג ארויף. א שיר המעלות פון די בערג און טאָלען פון ציון. א שיר המעלות פון גאַנג אין דער חויך פון א בעפרייט פאָלק.

פאַר דער ערעפנונג

בעראַטונגען וועגען שאַפען א מעהרהייט.—טעטיגער אנטייל פון די פוילישע צייטונגען.— אַרבייטער-גרופּירונגען בעקעמפען האַרי סאָקאָר

צירעך, (יט"א) געלטען אין הינט זענען אַנגעזאָגט מאָג פאַרגעקומען בע-ראַטונגען פון די בעזונדערע פראַקציעס. עס זענען ארויסגערוקט געוואָרען פער-שודענע קאָנצעפּציעס וועגען שאַפען א מעהרהייט אויפ'ן קאָנגרעס אָדער א „צענטער" פון די אַלגעמיינע ציוניס-טען.

די דעלעגאַטען פון פוילען נעמען זעהר א טעטיגען אַנטייל אין די אַלע בעראַטונגען.

די ארבייטער-גרופּירונגען בעקעמפען האַרי סאָקאָר, ווען זיי ווילען דורכ-אויס שטערצען. זיי ווילען זאַהאַם אויבער-לאָזען אין דער העכסטער פּאָלומישער לייטונג, אָבער פון צו פיהרען דעם בו-דזשעט און די פינאַנסען מיז ער בע-זייטיגט ווערען.

די פאַרשטעהער פון דער א"י בע-ווייזען אַזאַ שאַפען א מעהרהייט פון די אונציאַמען צו שאַפען א מעהרהייט פון ראַדיקאַלע עלעמענטען אָהן „מזרחי". אַנדערע רופען ארויס א קאָמבינאַציע פון א מעהרהייט אויך מיט „מזרחי". ענדגולטיג וועט אָנגענומען ווערען א בע-שלוס אין די ערשטע קאָנגרעס טעג.

די זיצונג פון אקציאָנס-קאָמיטעט

שליסעל צו די פרעזידיום-וואהלען.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

הייגט אין פאַרגעקומען די לעצטע זי-צונג פון אקציאָנס-קאָמיטעט. אין דער זיצונג האָט זיך אויך בעטייליגט פראָפ. ווייצמאַן, וואָס איז בעגעגענט געוואָרען מיט שטורמישע אָוואַציעס. ער זעהט גוט אויס אָבער פונדעסטוועגען איז ער זעהר אָפּגעמאַטערט. ער האָט בעטענ-וואָינט די זיצונג נאָר 5 מינוט.

דער אקציאָנס-קאָמיטעט האָט אויף זיין לעצטער זיצונג אָנגענומען א בע-שלוס, אַז דער שליסעל צו די פרעזי-דיום-וואהלען זאָל זיין דערזעלבער, וואָס בעים פריהערדיגען קאָנגרעס.

וואהל-וועלט-ליסטע נאַכנישט פערטיג.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

די וואהל-וועלט-ליסטע איז נאָך נושט פערטיג. דאָס ווערט ערוואַרט מאָרגען פרוה.

רוהיגער פערלויף פון די פאַר-סאַנפערענצען

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

בין אויצ האָבען אַלע פאַר קאָנגרעס בעראַטונגען א גונסטיגען פערלויף. מען דרוקט דערבייער אויס די אויבערצייטונג אַז דער קאָנגרעס וועט האָבען א רוהיגען פערלויף.

ראַדיקאַלע ציוניסטען נאַכנישט מרעציזירט זייער שטעלונג

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

די ראַדיקאַלע ציוניסטען האָבען בין אויצ נאָך נושט פעסטגעשטעלט זייער שטעלונג צו די קאָנגרעס-וואהלען.

וואַנדערוועלד וועט בעגריסען דעם קאָנגרעס.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

עס איז אָנגעקומען וואַנדער וועלד עס נעהען קלאַנגען. אַז ער וועט בעגרי-סען דעם קאָנגרעס. מען זעהט אויהם אַפילו מיט'ן פוהרער פון די בעלגישע ציוניסטען, זשאַן פושער.

זשאַבאָטינסקי'ס רעדע

אויף דעם רעוויזיאָניסטען - קאָנגרעס

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

עס האָט זיך געגעבען דער וועלט-קאָ-נגרעס פון ציוניסטען-רעוויזיאָנעסטען. זשאַבאָטינסקי האָט אין זיין עפנונגס-רעדע אונטערגעשטראָכען דעם אויפ-שוואונג פון רעוויזיאָנזם, בונגע דער יודישער אַגענט האָט ער געזאָגט, אַז דער קאַמף נעגען אנהער אין אונבאַפאַלגער. ער האָט אויך גערעדט וועגען די שווע רונקטען און פונאַנץ-מוטלען. קען פאַ-לומישע מאָמענטען האָט זשאַבאָטינסקי אין זיין רעדע נושט בעריהרט.

וועלט-קאָנפערענץ פון קרן-היסוד.

צירעך, דעם 28. יולי (יט"א)

עס האָט זיך געגעבען די וועלט-קאָנפערענץ פון קרן-היסוד. עס בעטייי-ליגען זיך בין 600 דעלעגאַטען. ד"ר האַנטקע האָט גערעדט וועגען די אויפ-גאַבען פון קרן היסוד און צוזאַמענהאַנג מיט דער פערבריטערטער „אַגענץ" און די בערספּעקטיוען אויף לחבא. עס מו-זען פערגרעסערט ווערען די הכנסות פון קרן-היסוד די אויפגאַבען פון די נושט ציוניסטען און דער אַגענץ דאַרף זיין צו געבען א אומפּגלס די ציוניס-טען צו פערגרעסערען די ציוניסטישע ארבייט.

ציוניסטישע ארגאַניזאַציע איז לאָדז
הייגט, מאָנטאָג, 8.30 אָוועגד קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניס-טישער ארגאַניזאַציע (צעגיעלניאַנא 4)
א טרויער-פערזאַמלונג
געווידמעט דעם אָנדענקען פון
בנימין זאַב ד"ר טעאָדאָר הערצל ז"ל
מיט דער בעטייליגונג פון ה' משה לימאַן און איינזיז. ג. פראַשקער
אייגגאַנג פרייז!

ד"ר ל. פינעס
אויגען-אַרצט
האָט איבערגעטראָגען זיין אויגענקליניק פון ביאַליסטאָק
קיין וואַרשא, פאַלנע גאַס 30.
טעל. 534-20 .534-21

Dr. med. A. Mazur
ספּעציעל-אַרצט פאַר אויערן, נאָז און מאָלז-קראַנק
ווי אויך שטום און שפּרעך-פעהלער
הסכאַדניא 15
אייגגאַנג אויך דורך פיעטריק. 46) טעל. 66-01

רעשטען, פערטיגע וועש און אַנציגער!
ווער עס וויל האַנדלען מיט רעשטען מאַנופאַקטור, פערטיגע וועש, פערטיגע אַנציגער, בוימוואָלענע אָדער וואָלענע, אויך חחורות פאַר טאַנדיטער
צו די ביליגסטע פרייזען.
קאָנען זיך ווענדען צו דעם סוחר פון פאַר דעם קריג לויט פאָלגענדער אַדרעס:
M. GOŁUBOWICZ, Łódź, Pomorska 25 mieszk. 25

שטאַטיש זעאַטער
לאָדז,
צעגיעלניאַנא 63

גאַסטראָלען פון דער
ווילנער טרופּע
יאָהר XIV אָנ. ט. מזאה.

שטאַטיש טעאַטער
לאָדז,
צעגיעלניאַנא 63

הייגט, מאָנטאָג, 8.30 אָוועגד צו בילינע פרייזען — ווידערהאָלונג פון דער 3-טער פרעמיערע
„אויבטערוועלט" אין 4 אקטען (14 בילדער) פון פראַנץ לאַנגער,
רעזשי: יעזשי וואַלדען.
אַרגען, דינסטאָג, IV-טע פרעמיערע!
„ביינאַכט אויפ'ן אַלטען מאַרק" פון י. ל. פרץ
בילעטען - פאַרפערקויף אין בעשטעל-קאַסע אין גאַסטאָמסקי'ס צוקערניע פון 10 פריה ביז 7 אָוו. פון 7 אָוועגד ביי די טעאַטער-קאַסע.

Dr. med Adam BENDER
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
נאַרוטאָוויטשאַ 30 טעל. 14-75
ספּעצ. פאַר אינערליכע
און הארץ-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 5—7 נאָכמיטאָג. 0085

Dr. Niewiażski
האָט זיך איבערגעצויגען
אויף אַנדזשעיאַ 5, טעל. 40-59
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5—9 אָוועגד.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער
שוועכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

בריאן וויל שאפען א רעגירונג

פון א פארלאמענטארישער מערהייט

צעבונטעוועטע כינעזישע זעלנער פארראמירען א שטעטעל געבען כארבין

סאוו. אמבאסאדאר פון פאריז געפאהרען קיין לאנדאן וועגען בענייען די דיפלאמ. בעציהונגען מיט ענגלאנד

בריאן וויל שאפען א פארלאמענטארישע מערהייט.

פאריז (ספעצ.) בריאן האט היינט קאנסטרירט מיט אייניגע דעפוטאטען וואס ער האט בדעה ארייננצונעמען אין קאבינעט ווי, קאהרמאן פארטע, מאכעבלום א. א.

אין זיינע גשפרעכען מיט זיי האט בריאן ערקלערט, אז ער וויל שאפען א מערהייט אין פארלאמענט, וואס זאל האבען א אויטאריטעט, וואס איז נויטיג פאר די אונטערהאנדלונגען אויף דער אינטערנאציאנאלער קאנפערענץ.

פאר פרעסע-פארשטעהער האט בריאן ערקלערט, אז עס קומט איהם דערי־נער זעהר שווער אן צו בילדען דעם קאבינעט.

נעכסטן האט בריאן אויך אפגעהאלטען א לאנגע קאנפערענץ מיט'ן פרעזי־דענט דומערג, וואס האט געדויערט 60 מינוט. ער האט ערקלערט, אז מארגען וועט ער שאפען דעם קאבינעט.

בונט פון כינעזישע זעלנער איז כארבין

מאסקווא (ספעצ.) „טאס" מעלדעט פון כארבין, אז אין דער שטאט סון ריא-דיא געבען כארבין האבען די זעלנער זיך צעבונטעוועט און האבען גענומען פאגראמירען די געוועלבער. די מאכט האט די אינרוהען אפגעשטעלט. די בעפעל־קערונג לעבט אין גרויס פאניק. פיל איינוואוינער אנטלויפען פון דער שטאט.

סאוויעטישער אמבאסאדאר געפאהרען קיין לאנדאן

וועגען בעניין די דיפלאמאטישע בעציהונגען.

פאריז 28 (ספעצ.) דער סאוויעטישער אמבאסאדאר אין פאריז איז אפגע־געפאהרען קיין לאנדאן וועגען בענייען די דיפלאמאטישע בעציהונגען מיט ענגלאנד.

אונטערגעגאנגען א שיף.

אטען (ספעצ.) די שיף כאדרא איז אונטערגעגאנגען נישט ווייט פון קאנ־סטאנטינאפעל די מאנטשאפט איז געראטעוועט געווארען.

רעוויזיעס און ארעסטען פון קאמוניסטען

מארסעל (ספ) די פאליצי האט דורכגעפיהרט רעוויזיעס אין שייכות מיט'ן אינטערנאציאנאלען קאמוניסטען טאג פון 1 אויגוסט.

פאריז (ספעצ.) די פאליצי האט וידער דורכגעפיהרט רעוויזיעס בי קא־מוניסטען. עס זענען געפונען געווארען פיל דאקומענטען.

סופיא (ספעצ.) די פאליצי האט דורכגעפיהרט רעוויזיעס פון קאמוניסטען 33 פערזאן זענען ארעסטירט געווארען.

מלוכה-פרעזידענט איינגעלאדען צו דער שליסונג פון דער לאנד-אויסשטעלונג

פויזן, (כעל.) דער קאמיטעט פון דער לאנד-אויסשטעלונג האט זיך געווענדעט צום מלוכה-פרעזידענט מיט דער בעטען, אז ער זאל זיך בעטייליגען אין שליסען די אויסשטעלונג, וואס וועט פארקומען דעם 30-טען סעפטעמבער.

אויפנאהמע פאר דער פרעסע

און פאר די פארשטעהער פון די טעלעגראפען-אגענטור.

צורוך, דעם 28. יולי (יט"א)

הייגט בייטאג האט דער עקזעקוטיוו געמאכט אויפנאהמען פאר דער פרעסע און פאר די פארשטעהער פון אלע אונ־טערנאציאנאלע און מלוכה'שע טעלע־גראפען אגענטורען. עס זענען געווען די פארשטעהר פון „רויטער", „וואלף", „האוואס", „סטעפאני", די שווייצא־רישע טעלעגראפ. אגענטור, „טא" און פון 300 ישורנאליסטען.

סאקאלאוו האט פאר די פרעסע-פאר־שטעהר גערעדט וועגן די בעציהונג פון דער וועלט-פרעסע צום ציוניזם און וועגן די אויפנאבען פון קאנגרעס. ער האט אונטערגעשטראכען די גרויסע סומפאט־יע, וואס די וועלט-פרעסע ווייזט ארויס צום ציוניזם.

דייטשע סטודענטען פארערו א ספעציעלע קא־טעדער פאר „ראסען-זיסענשאפט".

האנאווער. (טא) דער 12-טער צוזאמענפאהר פון דער דייטשער סטו־דענטשאפט, וואס איז דא אפגעהאל־טען געווארען, האט אנגענומען א רעזא־ליוציע, אין וועלכער עס ווערט געפאר־דערט צו גרינדען אויף הויכשולען ספע־ציעלע קאטעדרען פאר „פאלקסטים־קונדע".

אונטער דעם מאנטעל פון דער „פאלקסטים-קונדע" ווערט בעהאלטען די פראבלעמאטישע „ראסען- ווסענשאפט פון מוט יודענהאס, וואס ווערט געפ־רוגט דורך א גרופע דייטשע פראפעסא־רען.

ענטדעקט אנטיסעמיטישע ארגאניזאציעס צווישען כינדער איז א רייה סאוויעטישע שטעט.

מאסקווא. (יטא) „דאס שווארצע העמדעל", „די יונגע יעזואיטען", „דער נייער דור" — זענען די נעמען פון אונ־גיגע פון א צאהל עגמדעקטע גוט-אר־גאניזירטע יוגענדלוכע אנטיסעמיטישע און קאנטר-רעוואלוציאנערע ארגאניזא־ציעס, וואס האבען אנגעפוהרט א פער־צווייגטע טעטיגקייט צווישען קינדער און די שולען פון א רייהע שטעט.

די דאזיגע ארגאניזאציעס האבען זיך געשטעלט פאר א צול צו קעמפען געגען דע־ר סאוויעטישער מאכט און אויבער־הייפט געגען די יונגע קאמוניסטען אין „פיאנערען". זייערע לאזונגען זענען אז פגעשריבען געווארען אויף די ווענ־ען די שולען און האבען זיך נעשריבען: „סאוויעט-רוסלאנד און א קלייגער וואָ־רעב", „מיר וועלען דורכפיהרען א נייע רעוואלוציע", „שלאגט יודען און ראטע־ווקע רוסלאנד". די ארגאניזאציעס האָ־בען געפיהרט זייער טעטיגקייט אין לענינגראד, וואראנעזש, סאמארא, וועלי־קא-לוקי, סווערדלאווסק און אין אנדערע גרעסערע און קלענערע שטעט פון רא־טע-פערבאנד.

„הדואר" ווידער ערלויבט אין פוילען.

וארשא. (יטא) וון מור דערהויסען זיך, האט דאס אינערן-מיניסטעריום בע־שלאסען צוריקצוגעבען דאס רעכט־רעכט דעם העברעאישען זשורנאל „הדו־אר", וואס ערשיינט אין ניו-יארק.

עליות-דם-העצע אין דמשק

בערוט, (יט"א) די אראבישע און פראנצויזישע צייטונגען און דמשק פון־רען א פונסטערע עליות-דם העצע. מען בעשולדיגט א 60-יעהריגען יוד, אז ער זאל האבען געטראגען און א זאק א קרוסטלוך קונר מוט א פערשטאפט מויל. דער יוד און ארעסטירט נשווארען. יודען לעבען און א גרויסער פאניק. די קרוסטען פיהרען א שרעקליכע העצע און ריפען צו נקמה. און דער שטאט הערשט א פאנראם-שטימונג.

פון דער ספארט-וועלט

די נעכטיגע פוסבאל מעסשען פאר דער מייסטערשאפט

פון דער עקסטרא-ליגע

„גאבארניא" — „ל. כ. ס" (0:1) 0:1
„וארטא" — „I. פ. צ." (0:0) 1:2

„א" קלאס מייסטערשאפט פון ל.א.ז.פ.נ.

„אוניאן" — „ל. מ. ס. ג." (2:0) 5:2
„ל. כ. ס." 1פ — „ארקאן" (0:0) 0:0
„ווידזעוו" — „בורזשא" (1:1) 2:3
„פ. מ. צ." — „סאקאל" (1:0) 1:2

„ב" קלאס מייסטערשאפט פון ל.א.ז.פ.נ.

„טור" — „. מ. ס." (1:4) 1:5
„ביעג" — „ארלע" (2:2) 3:5
„סאקאל" — „חשמונאי" (0:2) 0:6

פריינדשאפטס-מעטשען אין לאדז

און אויף דער פראווינץ

„טוריסטען" — „אסטראוויא" (אסטראוויא) (2:2) 3:7
„הכח" — „ז. א. ס. פ." (וואַרשא) 1:1
„הכח" — „נוויאזדא" (וואַרשא) 0:3

„קדימה" — „י. ס. ג. כ." (0:3) 1:4
„קדימה" — „פראמנא" (1:1) 1:1

קאליש, (אל.) דא האט גשפילט 2 מעטשען שבת און זונטאג דער לאד־זער „קדימה". דעם ערשטען טאג האבן זיי געשפילט מיט דעם יודישען ספארט און טורן פעראיין וועלכען זיי האבען בעזיגט מיט א שעהנעם רעזולטאט 4:1, מיהרענדיג ביז קורץ פאר'ן סוף 3:0, רעזערווירענדיג די כוחות אויף דעם צווי־טען מעטש, וואס זיי האבען געדארפט נאך שפילען.

דעם צווייטען טאג האבען זיי גע־שפילט מיט דער שטארקער מאנשאפט פון „פראמנא". ווי זיי האבען ערציל־ט א רעמי רעזולטאט, דערביי האט „פראמ־נא" געשפילט שארף און ברוטאל.

דער פייערליכער חג הקציר אין העלענובעק

(—) דו נעכטיגע פייערונג פון „חג הקציר" אין אונטערנאס און פערמע הע־לענוועק אין אראפ זעהר פייערליך.

3 נאכמיטאג האבען זיך אין העלענו־וועק פערזאמעלט א רייה געזעלשאפטלי־כע עסקנים פון לאדז, פארשטעהר פון פערשידענע אינסטיטוציעס. דער „חג הקציר" האט זיך אנגעהויבען מיט א קורצער רעדע פון פרעזעס רומקאווסקי. דערויף האבען די חלוצים און די פע־דעראציעס פון העלענוועק געגומען די מאסעס אין דער האנד ארויס און די הויבען דעם לעבען הקציר" אין אונטערנאס און פערמע הע־לענוועק אין אראפ זעהר פייערליך.

3 נאכמיטאג האבען זיך אין העלענו־וועק פערזאמעלט א רייה געזעלשאפטלי־כע עסקנים פון לאדז, פארשטעהר פון פערשידענע אינסטיטוציעס. דער „חג הקציר" האט זיך אנגעהויבען מיט א קורצער רעדע פון פרעזעס רומקאווסקי. דערויף האבען די חלוצים און די פע־דעראציעס פון העלענוועק געגומען די מאסעס אין דער האנד ארויס און די הויבען דעם לעבען הקציר" אין אונטערנאס און פערמע הע־לענוועק אין אראפ זעהר פייערליך.

צוזעהענדיג וון די יונגע, געזונדע בחורים פון דער פערמע העלענוועק אר־בייטען פרעהליך, מיט זייערע מאזאלנ־ע הענד, האט דער פערזאמעלטער עולם זיך נושט געקענט אפהויבען פון דער מ־ער נאציאנאלער ארבייט וואס העלע־נובעק טוט אויף און בוי זעהר אווארי־מער שמומונג האט די שמולע שמתת זיך פערענדיגט.

שוידערליכער זעלבסטמארד אין וואַרשא

פון א יודישער פרוי א ד"ר מעדיצין

די שרעקליכע נויט פון איהר פאמיליע איז רוסלאנד האבען זי דערפיהרט צום פערצווייפעלטען שריט.

וואַרשא, (טעלעפאניש) אין א יו־דישער שטוב אויף סאסנאווע נאס האט זיך היינט אפגעשפילט א שרעקליכע טרא־געדיע אין דער וואוינונג פון אנגעזעה־נעם וואַרשאווער יודישען סוחר דניאל נאפע. בעת דער סוחר איז געזעסען אין שטוב און גערעדט מיט זיין שוואגער האט זיך פלוצלינג פון צווייטען ציפער ערהערט ארעוואלווער שאס. דער סוחר איז זיין שוואגער זענען אריינגעלאפען שהען [illegible] עס און פארגעקומען אין דא־

האט זיך פאר זייערע אויגען פארגע־שטעלט א שרעקליכער בילד. מיט א רוי־ערענדען רעוואלווער אין האנד איז אויף דער ערד געלעגען און א מייך בלוט דעם סוחר'ס פרוי ד"ר מערינען שבע פאפע. דער אונגלוקלוכער מאן איז ארונ־געפאלען און אזא מורא'דיגער פער־צווייפלונג, אז ער האט א לאפ געטון דעם אינגעגעם רעוואלווער און זיך גע־וואלט דערשוסען. דער שוואגער האט גושט געטראפען ביים לעבען און די מו־טער און די נאנצע משפחה האט זיך אנ־געטראפען לעדען שרעקליכע נויט. דאס האט אויף אנהר אזוי שרעקליך געווירקט אז זיי זיינען אין צוריקגעקומען אין זיי ארומגענאנגען פער'מרה שחורה'ט ביז זיי האט א סוף געמאכט צו אנהר לעבען.

דער שרעקליכער זעלבסטמארד האט אין וואַרשע געמאכט א שוידערהאפטען אינדרוק.

שוידערליכער מארד אין לאדז

אפוועהרענדיג זיך פון אנ'אנפאל האט נאוואק דער'הרג'עט פארנאלטשיק'ז מיט א וואלעס

פון א מאנגעל אין זיין ברודער שווער פערוואונדעט.

(§) פאר-צ-יאהרען האט דער 28 יעה־ריגע יאן פארנאלטשיק פון אלעקסאנדער גאס 146 צוליב פערזענליכע חשבונות געמאכט אייניגע וואונדען מיט א מעסער זיין בעקאנטען וולאדיסלאוו נאוואק פון גליניאנע גאס 22. ער איז דאן צוגעצו־גען געווארען צו פערגאנטווארטליכקייט און האט בצקומען 1 יאהר תפיסת

מיט אייניגע טעג צוריק איז פארנאל־טשיק ארויס פון תפיסה און האט בעשלא־סען זיך נוקם צו זיין אין נאוואק'ן. נעכ־טען אויף דער נאכט ארום 12 איז פארנאלטשיק אריין צוזאמען מיט זיין 19 יעהריגען ברידער פעליקס אין דער וואוינונג פון נאוואק'ס עלטערן און זיך געווארפען מיט א האק אויף נאוואק'ן.

נאוואק'ס עלטערען האלטען א האנד־מאנגעל און נאוואק איז גראד געשטאנען ביי דער מאנגעל. וועלענדיג זיך פער־טיידיגען האט נאוואק א כאפ געטון דעם וואלעק פון דער מאנגעל און דערלאנגט א זעץ איבער'ן קאפ פארנאלטשיק'ן אויעק לענענדיג איהם א טויטען אויפ'ן ארט. דעם ברידער פעליקס וואס האט זיך אויף

געווארפען אויף נאוואק'ן האט דער לעצ־טער שווער פערוואונדעט.

דאן איז נאוואק אוועק אין 1 קאמי־סאריאט אין גליך געמאלדען וועגען זיין בלוטיגער טאט. פאנאטאוויע האט דעם שווער-פערוואונדעטען ערטהיילט די ערשטע הילף אין איהם אפגעפיהרט א הטם.

בריאן וויל שאפען א רעגירונג

פון א פארלאמענטארישער מערהייט

צעבונטעוועטע כינעזישע זעלנער פארראמירען א שטעטעל געבען כארבין

סאוו. אמבאסאדאר פון פאריז געפאהרען קיין לאנדאן וועגען בענייען די דיפלאמ. בעציהונגען מיט ענגלאנד

אויפנאהמע פאר דער פרעסע

און פאר די פארשטעהער פון די טעלעגראפען-אגענטור.

צורוך, דעם 28. יולי (יט"א)

הייגט בייטאג האט דער עקזעקוטיוו געמאכט אויפנאהמען פאר דער פרעסע און פאר די פארשטעהער פון אלע אונ־טערנאציאנאלע און מלוכה'שע טעלע־גראפען אגענטורען. עס זענען געווען די פארשטעהר פון „רויטער", „וואלף", „האוואס", „סטעפאני", די שווייצא־רישע טעלעגראפ. אגענטור, „טא" און פון 300 ישורנאליסטען.

סאקאלאוו האט פאר די פרעסע-פאר־שטעהר גערעדט וועגן די בעציהונג פון דער וועלט-פרעסע צום ציוניזם און וועגן די אויפנאבען פון קאנגרעס. ער האט אונטערגעשטראכען די גרויסע סומפאט־יע, וואס די וועלט-פרעסע ווייזט ארויס צום ציוניזם.

דייטשע סטודענטען פארערו א ספעציעלע קא־טעדער פאר „ראסען-זיסענשאפט".

האנאווער. (טא) דער 12-טער צוזאמענפאהר פון דער דייטשער סטו־דענטשאפט, וואס איז דא אפגעהאל־טען געווארען, האט אנגענומען א רעזא־ליוציע, אין וועלכער עס ווערט געפאר־דערט צו גרינדען אויף הויכשולען ספע־ציעלע קאטעדרען פאר „פאלקסטים־קונדע".

אונטער דעם מאנטעל פון דער „פאלקסטים-קונדע" ווערט בעהאלטען די פראבלעמאטישע „ראסען- ווסענשאפט פון מוט יודענהאס, וואס ווערט געפ־רוגט דורך א גרופע דייטשע פראפעסא־רען.

ענטדעקט אנטיסעמיטישע ארגאניזאציעס צווישען כינדער איז א רייה סאוויעטישע שטעט.

מאסקווא. (יטא) „דאס שווארצע העמדעל", „די יונגע יעזואיטען", „דער נייער דור" — זענען די נעמען פון אונ־גיגע פון א צאהל עגמדעקטע גוט-אר־גאניזירטע יוגענדלוכע אנטיסעמיטישע און קאנטר-רעוואלוציאנערע ארגאניזא־ציעס, וואס האבען אנגעפוהרט א פער־צווייגטע טעטיגקייט צווישען קינדער און די שולען פון א רייהע שטעט.

די דאזיגע ארגאניזאציעס האבען זיך געשטעלט פאר א צול צו קעמפען געגען דע־ר סאוויעטישער מאכט און אויבער־הייפט געגען די יונגע קאמוניסטען אין „פיאנערען". זייערע לאזונגען זענען אויפגעשריבען געווארען אויף די ווענ־ען די שולען און האבען זיך געשריבען: „סאוויעט-רוסלאנד און א קלייגער וואָ־רעב", „מיר וועלען דורכפיהרען א נייע רעוואלוציע", „שלאגט יודען און ראטע־ווקע רוסלאנד". די ארגאניזאציעס האָ־בען געפיהרט זייער טעטיגקייט אין לענינגראד, וואראנעזש, סאמארא, וועלי־קא-לוקי, סווערדלאווסק און אין אנדערע גרעסערע און קלענערע שטעט פון רא־טע-פערבאנד.

„הדואר" ווידער ערלויבט אין פוילען.

וואַרשא. (יטא) וון מור דערהויסען זיך, האט דאס אינערן-מיניסטעריום בע־שלאסען צוריקצוגעבען דאס רעכט־רעכט דעם העברעאישען זשורנאל „הדו־אר", וואס ערשיינט אין ניו-יארק.

עליות-דם-העצע אין דמשק

בערוט, (יט"א) די אראבישע און פראנצויזישע צייטונגען און דמשק פון־רען א פונסטערע עליות-דם העצע. מען בעשולדיגט א 60-יעהריגען יוד, אז ער זאל האבען געטראגען א זאק א קרוסטלוך קונר מוט א פערשטאפט מויל. דער יוד און ארעסטירט נשווארען. יודען לעבען און א גרויסער פאניק. די קרוסטען פיהרען א שרעקליכע העצע און ריפען צו נקמה. און דער שטאט הערשט א פאנראם-שטימונג.

דער פייערליכער חג הקציר אין העלענובעק

(—) דו נעכטיגע פייערונג פון „חג הקציר" אין אונטערנאס און פערמע הע־לענוועק אין אראפ זעהר פייערליך.

3 נאכמיטאג האבען זיך אין העלענו־וועק פערזאמעלט א רייה געזעלשאפטלי־כע עסקנים פון לאדז, פארשטעהר פון פערשידענע אינסטיטוציעס. דער „חג הקציר" האט זיך אנגעהויבען מיט א קורצער רעדע פון פרעזעס רומקאווסקי. דערויף האבען די חלוצים און די פע־דעראציעס פון העלענוועק געגומען די מאסעס אין דער האנד ארויס און די הויבען דעם לעבען הקציר" אין אונטערנאס און פערמע הע־לענוועק אין אראפ זעהר פייערליך.

צוזעהענדיג וון די יונגע, געזונדע בחורים פון דער פערמע העלענוועק אר־בייטען פרעהליך, מיט זייערע מאזאלנ־ע הענד, האט דער פערזאמעלטער עולם זיך נושט געקענט אפהויבען פון דער מ־ער נאציאנאלער ארבייט וואס העלע־נובעק טוט אויף און בוי זעהר אווארי־מער שמומונג האט די שמולע שמתת זיך פערענדיגט.

ווען איהר געהט אריבער די נאס

רוסט מיט אפענע אויגען; איהר סענט בלייבען אנ'אייביגער מאליסע, אדער גאר געפינען דעם טויט.

היט זיך, מען זאל אייך נישט איבערפאהרען.

לאדזער טאגעבלאט

דער רעדאקטאר נעמט-אן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.

נישט געשטעלטע מאנוסקריפטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. poczt. 16

טעלעפאנען: רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

פּואנקארע'ס מאגען-געשוויר.

פּואנקארע איז קראַנק געוואָרען אין זיך אָפּגעגעבען אין דעמוסיע. דער דאָקטער און אייסעפּרובטער פראַנצויזישער פּאָליטיקער האָט געקאָנט אויבערהאַלטען אַלע שמועסים, וואָס האָבען זיך געטראָגען אויבער זיין קאָפּ און אין ענדליך געפאַלען פון... א מאַגען-געשווער.

אין נעשעהען איז עס אין דער רוסישער צייטונג.

פּואנקארע האָט מיט זיך פערקערפערט דאָס פראַנקרייך פון דער מלחמה. דאָס פראַנקרייך, וואָס האָט נושט געדאַרפט אין נישט געזוכט קיין שום האָבערקאָמען מיט'ן בעזונטען דעמשלאַנד. פּואנקארע איז געווען אויפרוכטיג און בראַוואַל. ער האָט נישט געהאַט אייך דער צונג קיין לאַכריך-זיטע רעדעלעך און ליבערעל-הומאָרעסק סענטימענטען אַזאַר דעם אָפּגעשוואַכטען און בעזונטען שולנע. נעמרט האָט ער אָפּגעהיטען די ירשה, וואָס דער אַלטער „טונער" קלעבאַנסאָ האָט נאָך אויפגעלאָזט בעם לעבען, ווען ער האָט זיך צוליב זקנה, אָפּגעריקט פון דער פּאָליטיק. און כל זמן אין דער פערבינדעטער מלוכה, און ענגלאַנד, זענען געשטאַנען בעם רודער אַזעלכע האַרטע און שטרענגע פּאָליטיקער, ווי בישמאַרקען און באַלדווין, האָט פּואנקארע געגלאַנצט מיט אַ בלעג דענדער העלקייט.

אין ענגלאַנד זענען אויצ אָבער געיומען אַנדערע מענשען צו דער מאַכט, אַנדערע מענשען מיט אַן אַנדער שפּראַך אין דער פּאָליטיק. פּואנקארע'ס קאַבינעט וואָלט זיך צו די דאָזיגע נייע מענשען בשום אופן נישט געקאָנט צופּאַסען. דער האַרטער פראַנצויזישער פּאַטריאָט, וואָס האָט געהאַט דעם פּאַפּערען צונאָמען פּואנקארע-רוי (אַ רמז אויף דער אָקופּאַציע פון רוהר-געבעט), וואָלט בשום אופן נישט געקאָנט זיין צופרידן מיט זיך צוקוקען צו די אויפהאַנדלונגען וועגען דער אַוואַקואַציע פון רהיין-געבעט, וועגען יאָנג-פּלאַן און זענען אַלע אַנדערע ענינים, וואָס האָבען די אויפגעבע צו פערלאַנגט דעם לאַנד דאָס לעבען.

אין דער זון, וואָס דער אַלטער פּאַטריאָט האָט אָפּגעהאַלטען אין פּאַרלאַמענט בעת דער ראַטיפיקאַציע פון'ם אָפּמאַך מיט אַמעריקא וועגען די מלחמה חובות, איז אויך געווען אַזעלכער, וואָס האָט געקאָנט אונדערשעק פערשגעלערן די דעמיסיע פון קאַבינעט, אפילו אַן אַ מאַגען-געשווער.

קוינמאַל איז נאָך אין פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט פון דער דריטער רעפּובליק נישט געווען אַזוי הייס, ווי בעת די דעבאַטען אויבער דער דאָזיגער ראַטיפיקאַציע. פּואנקארע האָט געהאַלטען אַ זערר לאַנגע אויבערצייגענדע רעדע, וועלכע איז דיך געווען מיט מאָמענטען, ווען פּואנקארע האָט געשטערעט געגען... פּואנקארע'ן אַליין.

און ווען ער האָט געזאָגט, אַז אין די לעצטע 10 יאָהר זענען פאָרגעקומען אַזעלכע ענדערונגען אויף דער וועלט, פון וועלכע מען מוז עפּעס אַראָפּלערנען, האָט מען געקאָנט אַרויסהערען דעם וועהמאַט אין צער, וואָס האָט געשטעקט אין די דאָזיגע ווערטער. ווייל דאָס איז געווען אַ ווידוי פון אַ דיפּלאָמאַט, וואָס איז ערשט נישט לאַנג געווען אויבערצייגט, אַז קיין ענדערונגען וועלען אין דער וועלט געשיכטע נישט פאָרקומען אַזוי שנעל.

נישט קוקענדיג אויף דער טעמפּעראַמענטפולער און אויבערצייגענדער רעדע, איז פּואנקארע'ן קיין געלינגען צו ראַטיפיצירען דעם אָפּמאַך וועגען די אַמעריקאַנער חובות מיט אַ מעהרהייט פון בליז 8 שטימען. דער גאַנצער עקסטרעמלער פלוגעל איז געווען געגען אויהם. און אויף דער גאַס האָבען זיך געצויגען רוזיגע דעמאָנסטראַציעס פון קריגס-אינוואַלידען און גלוו. פּואנקאַרע-זעלבסט. וועלכע האָבען פּראָטעסטירט געגען צאָלען די מלחמה-חובות.

צוליב די אַלע מעמים האָט שוין פּואנקארע'ס שטערען אָנגעהויבען פערדונקעלט צו ווערען, און דער מאַגען-געשווער און נעקומען צו דער רוסישער צייט. פּואנקארע איז אַראָפּ און דעמוסיע מיט בבוד, נישט צוליב פּאָליטישע מפלות, נאָר צוליב דעם קלענעם געשווערעל, וואָס האָט זיך אויהם אָנגעזעצט אויפ'ן מאָגען. אפילו צו אַ קרענק, זאָגט מען, דאַרף מען אויך האָבען אַ געלעגענהייט, אַז זי זאָל קומען צו דער רוסישער צייט. און פּואנקארע, ווייסט אויס, האָט מאַקע אַ געלעגענהייט. אויהם וועט אויצ קומען כל נישט אויסקומען אַראָפּצושלונגען דו בומערע פּוילען אויף דער פּאָליטישער קאָנפערענץ, וואָס זאָל די מעגלעכקייט גוילפערופען ווערען אין האַג. פּואנקארע האָט דאָס אויבערגעלאָזט פאַר אַנדערע. פאַר וועמען? — אין נאָך אויצ נישט בעשטימט.

אויפ'ן האָרוזאָנט רוקען זיך אַרויס די צוויי געשטאַלטען פון בריאַן און קאַיאָ. און, ווי מען זאָגט, זאָל אויצ קאַיאָ מאַקע האָבען אַלע שאַנסען צו שטעלען זיך בעם רודער פון דער פראַנצויזישער פּאָליטיק. דער גאַנצער עקסטרעמלער פלוגעל איז געווען געגען אויהם. און אויף דער גאַס האָבען זיך געצויגען רוזיגע דעמאָנסטראַציעס פון קריגס-אינוואַלידען און גלוו. פּואנקאַרע-זעלבסט.

קאַיאָ'ס בונד לאָזונגען ווערען אויצ רעאַליזירט. ער און דערבעי דער באַסונסטער צייט.

—פס.

יידישיסטען פערלאַזען די סעסיע פון יידישען קולטור-ראַט אין עסטלאַנד.

רינגא. (ימא) אויף דער נאָר-וואָס-פאָרגעקומענער ערשטער סעסיע פון נעם יידישען קולטור-ראַט אין עסטלאַנד איז געקומען צו אַ הפּסקען קאַמף צווישען די יידישיסטען און העברעאיסטען. די יידישיסטען, וועלכע האָבען 12 פאַרשטעהער אין נעסעם קולטור-ראַט (כ"ה צעהלט דער ראַט 27 מיטגלידער) האָבען אַרויסגעשטעלט אַ פאָדערונג, אַז עס זאָלען געגרינדעט ווערען ספּעציעלע יידישע שולען, מאָטיווירענדיג דאָס דערמיט, וואָס אין די אויטאָנאָמישע שולען פון עסטלאַנד זענען אַלע לעהרער אין דער מלוכה-שפּראַך אויפגעצויגען אין דער יידישער שפּראַך, אין דער יידישער קולטור, אין דער יידישער געשיכטע, אין דער יידישער ליטעראַטור, אין דער יידישער מוזיק, אין דער יידישער גימנאַסטיק, אַז דו פּולע-ציון דאַרפען זיך בעטייליגען אין אַ קאָלעקטיוויזאַציע-קעמפּוועג נאָר אין דעם פאַל, ווען עס וועט זיין די נויטיגע נאַראַנטיע, אַז די עקזעקוטיווע וועט זיין שפּעטער אויפגעלאָזען אַ אויטאָנאָמישע געביט. דערויסער דאַרף דער קאַמף קאָנצענטרירט ווערען אַרום דער דורכפירונג פון דער באַדינגונג פון יידישע נאַציאָנאַל-פאָנד. נישט ווענציגער וויכטיג איז די ענטוויקלונג פון אַרבעטער-קולטור-ווערק אין ארץ-ישראל, צו וועלכען די בונדלער זענען נישט גענטיג. און דער „יידישער אַגענט", וועלכער אַז נישט קוקענדיג דעם קאַמף, וואָס איז געפיהרט געוואָרען, פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַן אַגאַנטשישע אינסטיטוציע, דאַרף מען פון הינען אַ קאַמף פאַר דער דעמאָקראַטיזירונג און פאַרן ציוניזם.

אויספיהרלעך ווערען דער שטעלונג צו דער „יידישער אַגענט" האָט. רעפערירט י. מערעמינסקי, וועלכער האָט אינטער-

דער ציוניסטישער קאָנגרעס אויף די „אַגענץ"

די שטעלונג פון די ציוניסטישע פּראַקציעס

די הויפּט-פאָדערונגען פון „מזרחי". — „אַגענץ" און „אגודה". — ווי די „מזרחי"-פיהרער שטעלען זיך פאַר די ווייטערדיגע אַרבייט ביים א"י-אויפבוי. — ווי וועט זיין די שטעלונג פון די רעכטע „פ. צ." צו דער עקזעקוטיוו-וואָהל? — דער קאַמף פאַר דער דעמאָקראַטיזירונג פון ציוניזם און די פראַגע וועגען דער „אַגענץ".

די „מזרחי"-פיהרער וועגען קאָנגרעס

געשפּרעך מיט הרב מאיר בערליז און ה' גדליה בובליק.

צורעך. דער „יטא"-פאָרשטעהער האָט זיך געוועגדעט צו די פיהרער פון „מזרחי", הרב מאיר בערלין און ה' גדליה בובליק, זיך אַרויסצוזאָגען וועגען דער שטעלונג פון „מזרחי" צו אַ רייה אַקטועלע פראַבלעמען.

אויף דער פראַגע, ווי עס וועט זיין די שטעלונג פון דער „מזרחי"-פראַקציע צום קאָנגרעס, האָבען די פיהרער גענעמגערט, אַז כל-זמן די רחבים, וואָס זענען אַרבייטן אין דער „אַגענץ" און „מזרח" וועט געהען מיט זיי האַנד בייהאַנד. מיר גלויבען, אַז אויך די „אגודה" וועט אינזעהען אינהר פעהלער און צו מרעמען צו דער געמיינזאַמער אַקציע פאַר'ן ארץ-ישראל-אויפבוי.

די הויפּט-אַרבייט פון דער אַגענץ דאַרף זיין די פערשטאַרקונג פון די פאָנד. אָנהויבען אַ גרויסע קאַלאָניזאַציע רוישע מעמגקייט און אויסקויפען גרעסערע באָדען-שטחים.

לויט דער מיינונג פון ה' בובליק, וועלען זיך בעם ארץ-ישראל-אויפבוי בול-דען 4 ריכטונגען: א) אַ נאַציאָנאַל-קולטורעלע, צו וועלכער עס געהערען די בנין אויצמוגע פיהרער פון דער בעוועגונג; ב) די לעבוריסטישע-נאַציאָנאַלע, ג) די סאָציאַל-נאַציאָנאַלע און ד) די סענטימענטאַל-פילאַנטראָפּישע. פון די נישט-ציוניסטען. פון די אַלע ריכטונגען וועט אין דער צוקונפט זיין די צענטראַל-קראַפט די לעבוריסטישע-נאַציאָנאַלע, וועלכע אין געהיטער דעם חיסטאָרישען יודענטום מיט ארץ-ישראל.

—o—

דער וועלט-פערבאַנד פון די פּועלי-ציון (רעכטע) און דער 16-טער ציון. קאָנגרעס.

בערלין. (יטא) אין משך פון די בעראַטונגען פון דער אַכטער וועלט-קאָנפערענץ פון די פּועלי-ציון אין בערלין, האָט ה' קאַצענעלסאָן רעפערירט וועגען דער שטעלונג פון די פּועלי-ציון צו די פראַגען פון 16. ציוניסטישען קאָנגרעס און הויפּטזעכלעך צו דער צוקונפטיגער ציוניסטישער עקזעקוטיוו. דער רעפערענט האָט פעסטגעשטעלט, דאָס די איצטיגע עקזעקוטיוו האָט נישט ערפילט די ערוואַרטונגען אויף קיין שום געביט. דער רעפערענט האָט פערטיידיגט דעם שטאַנדפּונקט, אַז די פּועלי-ציון דאַרפען זיך בעטייליגען אין אַ קאָאַליציאָנס-עקזעקוטיוו נאָר אין דעם פאַל, ווען עס וועט זיין די נויטיגע גאַראַנטיע, אַז די עקזעקוטיוו וועט זיין שפּעטיג אויפגעלאָזען אַ אויטאָנאָמישע געביט. דערויסער דאַרף דער קאַמף קאָנצענטרירט ווערען אַרום דער דורכפירונג פון דער באַדינגונג פון יידישע נאַציאָנאַל-פאָנד. נישט ווענציגער וויכטיג איז די ענטוויקלונג פון אַרבעטער-קולטור-ווערק אין ארץ-ישראל, צו וועלכען די בונדלער זענען נישט גענטיג. אין דער „יידישער אַגענץ", וועלכע אַז נישט קוקענדיג דעם קאַמף, פערוואַנדעלט געוואָרען אין אַן אַגאַנטשישע אינסטיטוציע, דאַרף מען פון הינען אַ קאַמף פאַר דער דעמאָקראַטיזירונג און פאַרן ציוניזם.

אויספיהרלעך ווערען דער שטעלונג צו דער „יידישער אַגענץ" האָט. רעפערירט י. מערעמינסקי, וועלכער האָט אינטער-

האַלענדישע אגודיסטען געגען מיט-אַרבייט אין דער „יידישער אגענץ".

אַמסטערדאַם. (ימא) דאָ איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ אינטער'ן פאַרזיין פון הרב הכיל ש. הורש די קאָנפערענץ פון דער „אגודת-ישראל" און האַלאַנד. עס זענען אָנגענומען געוואָרען אַ רייה רעזאָלוציעס ווענען די פראַגען, וואָס זענען פערבונדען מיט דער בעטייליגונג פון „מזרחי" אין דער „אַגענץ" און „מזרח" אין ארץ-ישראל. אויף דער וועט „מזרחי" פאַר צרכי הדת, ווייל דאָס איז דער יסוד פון בניין ארץ. ער וועט אויך פאָדערן, אַז די אַפּזאַנדערונג פון „הפועל המזרחי" זאָל נישט בעהאַנדעלט ווערען, ווי בון אויצ, ער-גער, ווי אַלע אַנדערע.

— ווי איז די שטעלונג פון „מזרח" צו דער בולדונג פון דער נייער עקזעקוטיווע?

— זעלבסטפערשטענדליך האָט „מזרחי" דאָ זיין שטענדיגע מיינונג, אַז וועל כל עס אין ציוניסטישע אַרבייט אָהן דער בעטייליגונג פון אַלע גרויסע ציוניסטישע פּאַרטייען, וועט נישט געלינגען, בעיונדערס אויצ, בעת דער ארץ-ישראל-אויפבוי ווערט אַ פאָלקס-זאַך

א. גרוזענבערג - פאַרשטעהער פון לעטלענדישע נישט-ציוניסטען אין „יידישער אַגענץ".

ריגא. (ימא) אַלע נישט-ציוניסטישע פּאַרטייען און לעטלאַנד האָבען זיך געאיינגיגט אויף דער קאַנדידאַטור פון בערהמטען פערמיידיגער און בעליבטע פּראָצעס א. גרוזענבערג, וועלכער וועט זיין דער פאַרשטעהער פון לעטלאַנד אין דער „אַגענץ". אַלס שטעל-פערטרעטער זענען געוועהלט געוואָרען דער גען. ביי נוסטער און לעטלאַנד, פּראָפ. מונין. און דער בעקאַנטער יידישער פּובליציסט וו. לאַצקו-בערמאַלד. א. גרוזענבערג האָט פונגירט און די וואהלען אויף דער ליסטע פון דער פאָלקס-פּאַרטיי.

—o—

סענסאַציאָנעלע רעוועלאַציעס וועגען אַ יידישען זשורנאַליסט

זשורנאַליסט — אַדער פּרויען-הענדלער?

אין דער רינאַ'ער יידישער צייטונג „פרוהמאָרגען" געפינען מיר פאָלגענדע סענסאַציאָנעלע קאָרעספּאָנדענץ פון אויהר לובוער קאָרעספּאָנדענט, ה' א. כרם. דער שרייבער דערצעהלט:

פאַר צוויי יאָהר צורוק, אין די חודש יולי-מעג, האָט זיך אויף דער פּלאַשע פון לובוישען שטראַנד שעה'ן אַ לאַנג ארומגעשפּאַצירט אַ יידישער יונגערמאַן אין אַ'עלעגאַנטען וויסען קאָסטיום. הגם עס זענען דאָ אין לובוי געווען אַ סך באַדעגעסט, האָט דער נייער פערשיין געצויגען צו אַ פּרוי אין אַ קרעצ-שווערעל, וואָס האָט זיך אויהם אָנגעזעצט אויפ'ן מאָגען. אפילו צו אַ קרענק, זאָגט מען, דאַרף מען אויך האָבען אַ געלעגענהייט, אַז זי זאָל קומען צו דער רוסישער צייט. און פּואנקאַרע, ווייסט אויס, האָט מאַקע אַ געלעגענהייט. אויהם וועט אויצ קומען כל נישט אויסקומען אַראָפּצושלונגען דו בומערע פּוילען אויף דער פּאָליטישער קאָנפערענץ, וואָס זאָל די מעגלעכקייט גוילפערופען ווערען אין האַג. פּואנקאַרע האָט דאָס אויבערגעלאָזט פאַר אַנדערע. פאַר וועמען? — אין נאָך אויצ נישט בעשטימט.

אויפ'ן האָרוזאָנט רוקען זיך אַרויס די צוויי געשטאַלטען פון בריאַן און קאַיאָ. און, ווי מען זאָגט, זאָל אויצ קאַיאָ מאַקע האָבען אַלע שאַנסען צו שטעלען זיך בעם רודער פון דער פראַנצויזישער פּאָליטיק. דער גאַנצער עקסטרעמלער פלוגעל איז געווען געגען אויהם. און אויף דער גאַס האָבען זיך געצויגען רוזיגע דעמאָנסטראַציעס פון קריגס-אינוואַלידען און גלוו. פּואנקאַרע-זעלבסט.

קוינמאָל איז נאָך אין פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט פון דער דריטער רעפּובליק נישט געווען אַזוי הייס, ווי בעת די דעבאַטען אויבער דער דאָזיגער ראַטיפיקאַציע. פּואנקאַרע האָט געהאַלטען אַ זערר לאַנגע אויבערצייגענדע רעדע, וועלכע איז דיך געווען מיט מאָמענטען, ווען פּואנקאַרע האָט געשטערעט געגען... פּואנקאַרע'ן אַליין.

און ווען ער האָט געזאָגט, אַז אין די לעצטע 10 יאָהר זענען פאָרגעקומען אַזעלכע ענדערונגען אויף דער וועלט, פון וועלכע מען מוז עפּעס אַראָפּלערנען, האָט מען געקאָנט אַרויסהערען דעם וועהמאַט אין צער, וואָס האָט געשטעקט אין די דאָזיגע ווערטער. ווייל דאָס איז געווען אַ ווידוי פון אַ דיפּלאָמאַט, וואָס איז ערשט נישט לאַנג געווען אויבערצייגט, אַז קיין ענדערונגען וועלען אין דער וועלט געשיכטע נישט פאָרקומען אַזוי שנעל.

נישט קוקענדיג אויף דער טעמפּעראַמענטפולער און אויבערצייגענדער רעדע, איז פּואנקאַרע'ן קיין געלינגען צו ראַטיפיצירען דעם אָפּמאַך וועגען די אַמעריקאַנער חובות מיט אַ מעהרהייט פון בליז 8 שטימען. דער גאַנצער עקסטרעמלער פלוגעל איז געווען געגען אויהם. און אויף דער גאַס האָבען זיך געצויגען רוזיגע דעמאָנסטראַציעס פון קריגס-אינוואַלידען און גלוו. פּואנקאַרע-זעלבסט.

צוליב די אַלע מעמים האָט שוין פּואנקאַרע'ס שטערען אָנגעהויבען פערדונקעלט צו ווערען, און דער מאָגען-געשווער איז געקומען צו דער רוסישער צייט. פּואנקאַרע איז אַראָפּ און דעמוסיע מיט בבוד, נישט צוליב פּאָליטישע מפלות, נאָר צוליב דעם קלענעם געשווערעל, וואָס האָט זיך אויהם אָנגעזעצט אויפ'ן מאָגען. אפילו צו אַ קרענק, זאָגט מען, דאַרף מען אויך האָבען אַ געלעגענהייט, אַז זי זאָל קומען צו דער רוסישער צייט. און פּואנקאַרע, ווייסט אויס, האָט מאַקע אַ געלעגענהייט. אויהם וועט אויצ קומען כל נישט אויסקומען אַראָפּצושלונגען דו בומערע פּוילען אויף דער פּאָליטישער קאָנפערענץ, וואָס זאָל די מעגלעכקייט גוילפערופען ווערען אין האַג. פּואנקאַרע האָט דאָס אויבערגעלאָזט פאַר אַנדערע. פאַר וועמען? — אין נאָך אויצ נישט בעשטימט.

אויפ'ן האָרוזאָנט רוקען זיך אַרויס די צוויי געשטאַלטען פון בריאַן און קאַיאָ. און, ווי מען זאָגט, זאָל אויצ קאַיאָ מאַקע האָבען אַלע שאַנסען צו שטעלען זיך בעם רודער פון דער פראַנצויזישער פּאָליטיק. דער גאַנצער עקסטרעמלער פלוגעל איז געווען געגען אויהם. און אויף דער גאַס האָבען זיך געצויגען רוזיגע דעמאָנסטראַציעס פון קריגס-אינוואַלידען און גלוו. פּואנקאַרע-זעלבסט.

קאַיאָ'ס בונד לאָזונגען ווערען אויצ רעאַליזירט. ער און דערבעי דער באַסונסטער צייט.

—פס.

דזשעמס מאַרשאַל, זוהן פון לואי מאַרשאַל, אנגעקומען קיין רוסלאַנד.

מאָסקווא. (ימא) דאָ איז אָנגעקומען ה' דזשעמס מאַרשאַל, דער זוהן פון דעם בעוואוסטען יידישען פיהרער לואי מאַרשאַל.

אין אַ געשפּרעך מיט דעם קאָרעספּאָנדענט פון דער יידישער טעלעגראַפען-אַגענטור האָט דער יונגער מאַרשאַל ערקלערט, אַז ער וועט פאָרשען די יידישע לעבען אין רוסלאַנד.

יידישיסטען פערלאַזען די סעסיע פון יידישען קולטור-ראַט אין עסטלאַנד.

ריגא. (ימא) אויף דער נאָר-וואָס-פאָרגעקומענער ערשטער סעסיע פון נעם יידישען קולטור-ראַט אין עסטלאַנד איז געקומען צו אַ הפּסקען קאַמף צווישען די יידישיסטען און העברעאיסטען. די יידישיסטען, וועלכע האָבען 12 פאַרשטעהער אין נעסעם קולטור-ראַט (כ"ה צעהלט דער ראַט 27 מיטגלידער) האָבען אַרויסגעשטעלט אַ פאָדערונג, אַז עס זאָלען געגרינדעט ווערען ספּעציעלע יידישע שולען, מאָטיווירענדיג דאָס דערמיט, וואָס אין די אויטאָנאָמישע שולען פון עסטלאַנד זענען אַלע לעהרער אין דער מלוכה-שפּראַך אויפגעצויגען אין דער יידישער שפּראַך, אין דער יידישער קולטור, אין דער יידישער געשיכטע, אין דער יידישער ליטעראַטור, אין דער יידישער מוזיק, אין דער יידישער גימנאַסטיק, אַז דו פּולע-ציון דאַרפען זיך בעטייליגען אין אַ קאָאַליציאָנס-עקזעקוטיוו נאָר אין דעם פאַל, ווען עס וועט זיין די נויטיגע גאַראַנטיע, אַז די עקזעקוטיווע וועט זיין שפּעטער אויפגעלאָזען אַ אויטאָנאָמישע געביט. דערויסער דאַרף דער קאַמף קאָנצענטרירט ווערען אַרום דער דורכפירונג פון דער באַדינגונג פון יידישע נאַציאָנאַל-פאָנד. נישט ווענציגער וויכטיג איז די ענטוויקלונג פון אַרבעטער-קולטור-ווערק אין ארץ-ישראל, צו וועלכען די בונדלער זענען נישט גענטיג. אין דער „יידישער אַגענץ", וועלכע אַז נישט קוקענדיג דעם קאַמף, וואָס איז געפיהרט געוואָרען, פערוואַנדעלט געוואָרען אַן אַגאַנטשישע אינסטיטוציע, דאַרף מען פון הינען אַ קאַמף פאַר דער דעמאָקראַטיזירונג און פאַרן ציוניזם.

אויפ'ן הויפּט-אַרבייט פון דער אַגענץ דאַרף זיין די פערשטאַרקונג פון די פאָנד. אָנהויבען אַ גרויסע קאָלאָניזאַציע רוישע מעמגקייט און אויסקויפען גרעסערע באָדען-שטחים.

לויט דער מיינונג פון ה' בובליק, וועלען זיך בעם ארץ-ישראל-אויפבוי בול-דען 4 ריכטונגען: א) אַ נאַציאָנאַל-קולטורעלע, צו וועלכע עס געהערען די בנין אויצמוגע פיהרער פון דער בעוועגונג; ב) די לעבוריסטישע-נאַציאָנאַלע, ג) די סאָציאַל-נאַציאָנאַלע און ד) די סענטימענטאַל-פילאַנטראָפּישע. פון די נישט-ציוניסטען. פון די אַלע ריכטונגען וועט אין דער צוקונפט זיין די צענטראַל-קראַפט די לעבוריסטישע-נאַציאָנאַלע, וועלכע אין געהיטער דעם חיסטאָרישען יודענטום מיט ארץ-ישראל.

—o—

דזשעמס מאַרשאַל, זוהן פון לואי מאַרשאַל, אנגעקומען קיין רוסלאַנד.

מאָסקווא. (ימא) דאָ איז אָנגעקומען ה' דזשעמס מאַרשאַל, דער זוהן פון דעם בעוואוסטען יידישען פיהרער לואי מאַרשאַל.

אין אַ געשפּרעך מיט דעם קאָרעספּאָנדענט פון דער יידישער טעלעגראַפען-אַגענטור האָט דער יונגער מאַרשאַל ערקלערט, אַז ער וועט פאָרשען די יידישע לעבען אין רוסלאַנד.

דזשעמס מאַרשאַל, זוהן פון לואי מאַרשאַל, אנגעקומען קיין רוסלאַנד.

מאָסקווא. (ימא) דאָ איז אָנגעקומען ה' דזשעמס מאַרשאַל, דער זוהן פון דעם בעוואוסטען יידישען פיהרער לואי מאַרשאַל.

אין אַ געשפּרעך מיט דעם קאָרעספּאָנדענט פון דער יידישער טעלעגראַפען-אַגענטור האָט דער יונגער מאַרשאַל ערקלערט, אַז ער וועט פאָרשען די יידישע לעבען אין רוסלאַנד.

די שווערע לאגע פון דעם עלטערען מענשען

אין דער היינטיגער אינדוסטריע

ווי העגרי ב. ר. וויל לעזען די פראגע.

ד"ר ק. פארנבערג שרייבט אין גיו־ארקער „מאנ":

וואס אונזער זאל נושט מראכטען ווע־גען העגרי פארד, — אזן זאר מיז מען אזרם צוגעבען: ער ווייסט, ווי אזוי צי פערארומערעסורען די עפענטליכע מיי־נונג מיט זיך. אין, צו גערעכט, צו אומ־גערעכט. ער האט זיינע אייגענע וועגען.

זיין נייעסטער ארויסטריט פערדינט א בעזונדערע אויפמערקזאמקייט אין א בעזונדערע דאנקבארקייט פון דעם גרו־סען טייל פון דער מענשהייט, וועלכע ווערען אנגערופען „עלטערע מענשען". לאמיר זיי אין אלגעמיין פיהלען זיך אפט יונגער וי די יונגסטע.

א טערקווערדיגע, בייגיט אונערקלער־ליכע ערשיינונג מערקט זיך אין די לעצ־טע יאהרען אין די בעציהונגען צו ד ראזנע עלטערע מענשען. פון אלן זייט ווערט דער פיזישער צושטאנד פון דער בעפעלקערונג אלץ בעסער. דאס לעבען פון די גרויסע מאסען אלץ לענגער. פון דער צווייטער זייט, אבער, אין די „בע־שעפטיגונגס־גרענץ" אין די פאבריקען, אין די געשעפטען אין בכלל אין אלערלי אונטערנעהמונגען געווינט נעווארען שטארק אויף צוריק, אין פאר איינעם, וואס דערגרייכט דעם עלטער פון 40, אדער 45 יאהר, הויבט זיך אן א נייע תקופה פון „נעהן אויף צוריק", פון אראפגיזעצט ווערען פון א העכערען פאסטן אויף א נידריגערן; אין עס ווערט בייעט אונטערגלוך צו קריגען א נייע שטעל.

די פראגע וועגען דעם שיקזאל פון די עלטערע מענשען אין דערפאר געווארען אינגע פון די שווערסטע פראבלעמען פאר די יחידים, ארבייטער אין אנגע־שטעלטע, אזוי גוט ווי פאר דער ארבע־גיזונדער ארבייטער־בעוועגונג. ווי אונ־זער אז'ארבייטער־פיהרער האט זיך אויסגעדרוקט, זענען די אמעריקאנער פאברוקאנטען צובוסען נעווארען פון דער „עפישענסי־פלונ" אין זוכען ביסער צו ווערען דורך אלערלי מיטלען פון זיי־ערע עלטערע אנגעשטעלטע. אין פלוג־לונג קומט דער הערן פארד געפרעגט אין דער וועלט, אין טרעט ארויס אפען אין כוטוג רוקא פאר די עלטערע ארבייטער. דורך אז'ארטיקעל אין „לי־רום האום דזשורנאל", אזוי גוט ווי דורך דער „אסאשיאטיד פרעס", אין ווען נייער אפעל פון מרינסס אין פער־מונדונג פון די עלטערע מענשען, פער־שפרייט נעווארען.

ווען אזך וואלט געוואט די ברירה — זאגט פארד — וואלט אזך בעשעפטיגט הויפטזעכליך מענשען צווישען 35 אין 60 יאהר, אין זאגאר עלטערע, אויב זיי קאנען אנגעהן מיט זייער ארבייט. אונ־טער קיינע אומשטענדען וואלט אזך נוט געפיהרט קיין פאבריק רודלאוים מיט יונגעלייט.

פארד טרעט ארויס דא גושט אלס הומאנוסט, נושט אלס סאציאלער עקאָ־נאמוס, נאר אלס פראקטישער אונטער־נעהמער. ער בעהויפטעט, געמליך, אז די ערפאהרונג, אזוי גוט ווי די זוכער־קייט פון די עלטערע מענשען זענען א פול ווילטיגערער פאקטאר אין דער אינ־דוסטריע, ווי די געשעפטיגע כחות, אין אלערע מעלות פון די יונגערע ארי־בייטער.

ווי גרויס עס אין די בערעכטיגונג פון פארד'ס נייעם ארויסטריט קאן מען זעהן פון דער ווירקונג, וואס זי האט שוין גע־האט אויף דער ארגאנזירטער ארבייט־בעוועגונג. אויך ווייס נושט ווי אנ־דערש־וואו, אבער די צענטראלע קער־בערשאפט פון די טרייד־יוניאנס האט גלייך אויפגענומען די פראגע, אין א רע־זאלוציע אין ארבייטער־אנען נעשיקט פון פרעזידענט אויסצודרוקען זייער אנ־ערקענונג אין הסכם מיט הערן פארד'ס שטעלונג אין דער פראגע, אין אויפצו־פארדרן די אנדערע אינטערעסירטע צו רעזידירען זייער פון־אויסטיגע שטעלונג, און ארויסצוזוכען א רוכמיגערע אין נע־רעלטערע בעציהונג צו די עלטערע ארי־בייטער אין אנגעשטעלטע. אין אזוי ווי נעשאפען געווארען א טערקווערדיגע לא־גע: פארד — דער מאן, וואס אנערקענט נושט קיין יוניאנס בייזיך, דער מאן, וואס שטעהט, דאכט זיך, אויף דער שווארצער לוסטע פון דער ארבייטער־פעדעראציע, ווערט מיט אמאל דער „ברודער אין קאמף", דער נייטסטער אי־פונדער אין אינטיאטיווער פון א בעוועגונג, וואס די זעלבטיגע ארבייטער־אר־גאניזאציעס הויבען אויף.

אויבריגענס, אין דאס נושט צום ערש־טען מאל, וואס הערן פארד געהט אין זיינע פראקטישע סאציאל־עקאנאמישע ראנדלונגען פאראיים נושט נאר פאר זיי־גע חברים־קאפיטאליסטען, נאר אויך פאר דער פראגע. בעוועגונג. די אטנפונ־רונג פון 8־שעה'דיגען ארבייטס־טאג, ווי אויך פון א מינימום־געהאלט מיט אנ־דערהאלבען צעהנדלונג יאהר צוריק, ווי אויך פון א 5־טאגיגער ארבייטס־וואך מיט צוויי יאהר צוריק, זענען געווען אין זייער צייט אקטען פון א סאציאל־פארטשרעטליכען כארעקטער, נאר וועל־כער די ארבייטער־בעוועגונג און גאנגע־נאנגען.

עס אין אויך אינטערעסאנט צו בע־מערקען, אז „אונ'ס לאנד פון דער סאָ־ציאלער רעוואלוציע", אין סאוועט־רוס־לאנד, אין הערן פארד נושט נאר אוי־ער מען דארף געדענקען, אז די פרא־אין אויך אין אוצמיגען רעוואלוציאנע־רען רוסלאנד נושט פרט. דער מאן, דער פרודער אין דער פאמער, האבען נאך נושט געבוטען זייערע כארעקטערען אין אויך אוצט לעדט די פרוי אלערלי צרות אין אמעריקא.

אין אינגע פון זיי הויפט־אורזאכען לוגט אויך אין דעם, וואס אין רוסלאנד זענען פארהאן א סך מעהר פרויען וי מענער. אט אין די צאהל וי זי ווערט אנגעגעבען אין דער פאלקס־צעהלונג פון יאהר 1926:

71,024,300 מענער.
75,989,300 פרויען.

ד.ה. 4,965,000 מעהר פרויען, וי מענער

עס אין נושט נאר די פאליטישע אין עקאנאמישע לאגע פון דער פרוי, וואס מאכט אזהר לאגע אנדערש. עס אין אזהר צאהל אין פערגלייך מיט די מע־נער. אזהר מארעל־שער אויסזעהן ווערט אויסגעארבייט א דאנק דעם, וואס זי אין אין דער מאן, וואס שלאגט נושט די פרי־זענע, האט זי נושט לוב...

אט דאס ווערעל ווייזט בעסער וי אלץ, פארוואס די לאגע פון דער פרוי אין אזא צרה'דיגע אין יענעם לאנד. די גרעסטע אין בעסטע רוסישע שרייבער האבען בעהאנדעלט די לאגע פון דער פרוי אויף פערשידענע נעבייטען. עס האט געמיזט קומען צו דער גרויסער קאמאס־טראפע, וואס זאל אפרוימען פון ווע־אלע ווילדע אובערבלייבעלצען פון די אל־טע צייטען, אז די רוסישע פרוי זאל פארט אויסגעגלייטלט ווערען מיט'ן מאן.

דו דערשערין.

לויט דער לעצטער פאלקס־צעהלונג, וואס אין פארגעקומען מיט נען יאהר צורוק, זענען אין אמערוקא געווען: 53,900,431 מענער און 51,810,189 פרויען, דאס הייסט 1,090,342 מעהר מענער, וי פרויען.

אט דער מוליאן מיט איבער נייצונג פויזענד מענער האט געמאכט, אז די ראלע פון דער פרוי אין אמעריקאנער לעבען זאל זיין אויף א העכערער מדרגה, וי אין אנדערע לענדער.

אנדערש אין די לאגע אין ענגלאנד. דארט בעציהט מען זיך צו דער פרוי נוט אזוי אויזעל וי אין אמעריקא, אין דו פרוי האט געהאט אויסצושטעהן א סך מעהר צרות אין אזהר קאמף פאר פרי־הייט אין רעכט, וי די אמעריקאנערין.

אין רוסלאנד געהט א ווערמעל, אז דער מאן, וואס שלאגט נושט די פרי־זענע, האט זי נושט ליב...

אט דאס ווערעל ווייזט בעסער וי אלץ, פארוואס די לאגע פון דער פרוי אין אזא צרה'דיגע אין יענעם לאנד. די גרעסטע אין בעסטע רוסישע שרייבער האבען בעהאנדעלט די לאגע פון דער פרוי אויף פערשידענע נעבייטען. עס האט געמיזט קומען צו דער גרויסער קאמאס־טראפע, וואס זאל אפרוימען פון ווע־אלע ווילדע אובערבלייבעלצען פון די אל־טע צייטען, אז די רוסישע פרוי זאל פארט אויסגעגלייטלט ווערען מיט'ן מאן.

אבער מען דארף געדענקען, אז די פרוי אין אויך אין אוצמיגען רעוואלוציאנע־רען רוסלאנד נושט פרט. דער מאן, דער פרודער אין דער פאמער, האבען נאך נושט געבוטען זייערע כארעקטערען אין אויך אוצט לעדט די פרוי אלערלי צרות אין מאטעריישען.

אין אינגע פון זיי הויפט־אורזאכען לוגט אויך אין דעם, וואס אין רוסלאנד זענען פארהאן א סך מעהר פרויען וי מענער. אט אין די צאהל וי זי ווערט אנגעגעבען אין דער פאלקס־צעהלונג פון יאהר 1926:

71,024,300 מענער.
75,989,300 פרויען.

ד.ה. 4,965,000 מעהר פרויען, וי מענער

עס אין נושט נאר די פאליטישע אין עקאנאמישע לאגע פון דער פרוי, וואס מאכט אזהר לאגע אנדערש. עס אין אזהר צאהל אין פערגלייך מיט די מע־נער. אזהר מארעל־שער אויסזעהן מיט די אמעריקאנער ווערט אויסגעארבייט א דאנק דעם, וואס אין דער מאן, וואס שלאגט נושט די פרי־זענע, האט זי נושט ליב...

אט דאס ווערעל ווייזט בעסער וי אלץ, פארוואס די לאגע פון דער פרוי אין אזא צרה'דיגע אין יענעם לאנד. די גרעסטע אין בעסטע רוסישע שרייבער האבען בעהאנדעלט די לאגע פון דער פרוי אויף פערשידענע נעבייטען. עס האט געמיזט קומען צו דער גרויסער קאמאס־טראפע, וואס זאל אפרוימען פון ווע־אלע ווילדע אובערבלייבעלצען פון די אל־טע צייטען, אז די רוסישע פרוי זאל פארט אויסגעגלייטלט ווערען מיט'ן מאן.

ווען אין אלאנד געפינען זיך מעהר פרויען, ווי מענער

די בעציהונג פון מאן צו דער פרוי ווען זי איז „צו־ווייניג" און ווען זי איז „צו־פיל"

עס זענען פארהאן מעהר פרויען, ווי מענער אויף דער וועלט. אין די פראגע. ווי ווירקט עס אויף די בעציהונגען צווי־שען מענשען, ווי ווירקט עס אויף זייערע זוכען אין פיהרונגען?

דער גרויסער ציל פון לעבען און פער־זעצען דאס לעבען. יעדע פרוי און יעדער מאן האבען פריהער, אדער שפעטער חתונה. האבען קונדער, ערציהען זיי אין דאן, ווען די קונדער ווערען זעלבסט־שטענדיג, זענען די עלטערן אויבריגע אין זיי ווארטען אויף זייער סוף.

אמת, נושט אלע פרויען און נושט אלע מענער האבען חתונה. אויבערהויפט בייט די ציוויליזירטע פעלקער וואקסט די צאהל פון די אונפערהייראטע, אדער ווי מיר רופען עס אן אויף יידיש — די פערזעסענע עס אין שווער צו טרעפען דע פפאמיליען־יאך. עס וועלט זיך נושט פערלוירען די פרעהייט אין אזוי ווייטער. אבער עס אין אויך זיכער, אז א סך פון

גער פון די פאבילערסטע מענשען, אלס אונטערגעהמער, נאר אויך אלס סאציאל־עקאנאם.

אבער בייט דער פילסטער אויסארומעט ווען פארד געגנוסט אלס דער גרעסטער און ערפאלגרייכסטער אונדוסטריעלער מאגנאט, און ווי וויכטיג עס זאל נושט זיין זיין פערזענליכע ערפאהרונג, דאך אין קיים צו ערווארטען, אז די נייע, מעהר הומאנע און גערעכטע בעציהונג צו די עלטערע מענשען אין דער אונדוס־טריע, זאל קאנען זיין לייכט דורכשלאַ־גען אנהר וועג.

אבער פון דער צווייטער זייט, ווען מ'בעטראכט, אז די פיהרערשאפט פון דעם ווייט־גרעסטען טייל פון די אונדוס־טריעלע און אנדערע גרויסע אונטער־נעהמונגען, ווי אויך פון דער רעגירונג, לוגט אין די הענד פון עלטערע מענשען, א גרויסער טייל פון זיי, זאגאר ווייט אובער 60 יאהר, קאן מען פון דעם אלין אויסטיילען, ווי ווייטיג עס זענען נוטע־מוגע פעהיגקייטען און ערפאהרונג אלס פאקטארען פון עקאנאמישען לעבען. און עס אין די מאראלישע פלוכט פון אי־דיסטריע" א בייסעל ארייגצוקוקען אין דער זאך. קיינער קאן דאך נושט אפלייג־קענען, אז ס'אין ברוטאל אין אפט בייטרעריש ארויסצוזוכען ארבייטס־פעהיגע און ארבייטס־ווילינע מענשען, וואס האבען זייער לעבען אויסגעגעבען צו דער ארבייט אין וואס מוזען אנקומען צו דער זעלבינער שווערער ארבייט אויך אויף דער עלטער, דערפאר וואס מען האפט ארויסצוקוועטשען פון יונגערע מענשען א פאר סענט מעהר פון זייזע כראפט.

הערן פארד האט די פראגע וועגען שוקזאל פון די עלטערע מענשען אין דער אינדוסטריע אויעקגעשטעלט מיטונ אין אין איהר ריכטונגער געשטעלט, אין עס איז צו האפען, אז מען וועט וועלען פרו־בען צוהען די פראקטישע קאנסעקווענ־צען פון זיין זייער בעלייכטונג פון דער גאנצער פראגע.

—o—

סענסאציאנעלע רעוועלאציעס

וועגען א יידישען זשורנאליסט

(ענדע פון זייט 3)

זאלט בעקאנטשאפט מיט א יונגער פרייי־לין, נושט עלטער פון 22 יאהר. ביי א געגנזייטיגער סימפאט א גרויס מיט־ציינעמען צוזעקס הערצ".

אונגער פון די ארטיגע בעקאנטע האט תוכר ווירוש געוועזן דעם עניין, אין עס האט זיך אויהם אנגעגעבען ציפליכ־פעסטצושטעלען, אז די דאזיגע אנאנסען האט געשיקט אין די צייטונגען אט דער „זשורנאליסט", אין אז דער דאזיגער „זשורנאליסט" האט בעטיטען צו וויסען, אז מען וויים עס, אין ער תיכף אויף צוטרעגענס אבגעאנהרען פון לוגיר.

אוצט, מיט א קורצער צייט צוריק, האב אויך געלייענט אין א צייטונג א רוי־זע־בעשרייבונג וועגען דעם, וי אזוי יו־דען לעבען אין נידערלאנד אין אינגער לייען אויך א גרויסע רייזע־בעשרייבונג אונטער'ן קעפעל: „פארטונאל", אין דו דאזיגע רייזע־פארעספאנדענצען טרעפען דעם זעלבען נאמען, מיט וועלכען עס האט זיך פארגעשטעלט בשעתו אט יע־נער „זשורנאליסט", אין די מאמרים פון אבער מען דארף געדענקען, אז די פרוי אין דער פארגעקומען, אז אויך אין אוצמיגען רעוואלוציאנע־רען רוסלאנד נושט פרט. דער מאן, דער פרודער אין דער פאמער, האבען נאך נושט געבוטען זייערע כארעקטערען אין אויך אוצט לעדט די פרוי אלערלי צרות אין מאטעריישען.

אין אינגע פון זיי הויפט־אורזאכען לוגט אויך אין דעם, וואס אין רוסלאנד זענען פארהאן א סך מעהר פרויען וי מענער. אט אין די צאהל וי זי ווערט אנגעגעבען אין דער פאלקס־צעהלונג פון יאהר 1926:

71,024,300 מענער.
75,989,300 פרויען.

ד.ה. 4,965,000 מעהר פרויען, וי מענער

עס אין נושט נאר די פאליטישע אין עקאנאמישע לאגע פון דער פרוי, וואס מאכט אזהר לאגע אנדערש. עס אין אזהר צאהל אין פערגלייך מיט די מע־נער. אזהר מארעל־שער אויסזעהן מיט די אמעריקאנער ווערט אויסגעארבייט א דאנק דעם, וואס אין דער מאן, וואס שלאגט נושט די פרי־זענע, האט זי נושט ליב...

אט דאס ווערעל ווייזט בעסער וי אלץ, פארוואס די לאגע פון דער פרוי אין אזא צרה'דיגע אין יענעם לאנד. די גרעסטע אין בעסטע רוסישע שרייבער האבען בעהאנדעלט די לאגע פון דער פרוי אויף פערשידענע נעבייטען. עס האט געמיזט קומען צו דער גרויסער קאמאס־טראפע, וואס זאל אפרוימען פון ווע־אלע ווילדע אובערבלייבעלצען פון די אל־טע צייטען, אז די רוסישע פרוי זאל פארט אויסגעגלייטלט ווערען מיט'ן מאן.

אמיליאן דאלאר

שפאנענדער ראמאן פון היינטיגער צייט

(48־טער פארטזעצונג)

מאקסום האט זיך בעאוגרוהיגט, צו אין זענען בעוואוסטלאזע הויז־פלוידרען האט ער נושט אמאל פערראטען דאס געהיימניש.

— וואס האב איך גערעדט? — האט ער געפרעגט.

עס אין שווער אלץ צו גערעדען, אין בפרט נאך אובערצו'חור'ן צו מען האט זיך צוגעהערט. האט מען געקאנט מיינען, אז די האט עפיס א שווער פערברעכען אויף דען געוויסען.

— א שווער פערברעכען, מאקסום מיר גלייבען, האב איך נאך נושט רעוויל אויף מיין געוויסען. ווייל איך האב ערשט ברעה עס צו בעגעהן געגען מיין אי־גענעם ווילען...

אלס עמפער דערויף האט דער מאקסער בעפוילען נאלאמאל אובערצומאכען דעם קראנקען אין שלאף־צימער, האלטענדיג, אז עס אין נושט געוואוגשען פאר זיין געזונד, ער זאל זיך צו לאנג געפונען אויף דער לופט.

מאקסום האט זיך אבער מיט יעדען טאג געפוהלט בעדיימענד קרעפטיגער. ער האט אפט אין לאנג גערעדט מיט רומא'ן.

— אז מיין קראנקהייט וועט אינגאנצען אריבער, — האט ער אונמאל זיך אנגעריפען, — אויב איך וועל אינגאנצען קומען צו זיך...

— וואס?... די ווילסט שוין אויפסטיי מיך פערלאזען? — האט זי געפרעגט.

— ניין, — האט ער געענטפערט, קיינענרייג זי — איך וויל נישט...

— אין דאך?...

— טראָץ דעם...

— איך פערשטעה נושט...

— איך האב בלויז גערעדט וועגען מיין קראנקהייט — האט ער זיך בעמוהט זי צו בערוהיגען, פיהרענדיג א קורצען קאמף מיט איהר. — אין וועגען אויך ביי יוד יוד יוט נאך אלעם, וועלען מיר ווייסען ארויסצוזוכען אונזער דאנק דער השגחה העליונה.

— יאָ, מיר וועלען ווייסען, — האט זי זיך געפרעהט.

— מיר וועלען האבען גענוג סבות דערצו. אין אויב עס וועט געבוירען ווערען א יונגעלע, — האט ער זיך א ווייל אָפּגעשטעלט. רומא האט אויף איהם נעגאָרפען א פרעגענדיגען בליק — וועלען מיר עס שענקען גאט, אין אויב א מיידעלע, וועלען מיר עס אויך שענקען...

רומא האט נארנישט געענטפערט, אבער דעם דאקטאר הויזער, וואס אין גע־קומען אין אוועגד בעזוכען דעם פאציענט, האט זי דערצעהלט מיט טרעהרען אין דו אויגען, אז דער קראנקער נעמט ווידער רעדען פון דער ווייב.

— די לוגיסט מיך צו שמארק, — האט מאקסום געזאגט צו רומא'ן אין עמ־ליכע טיגע ארום, ווען ער האט שפאצירט מיט איהר אין גארטען, אנגעלעהנט אויף איהר אָרעם. — דאס פיינגנט מיר ס'הארץ, ווייל אוד וועל זיך אויבגיב פיהלען אלס שולדיגער צו דיר.

— אין צו ליבסטו מיך אויך אזויהנוס, ווי איך דיך? — האט זי געפרעגט

— אויבריגענס, ווייט זיך עס ענדערן — האט ער ווייטער גערעדט, נושט ענט־פערענדיג פשוט אויף איהר פראגע, — די וועסט מוזען דאס דאזיגע געפיהל צופרידען צווישען מיר אין דען קונד...

— אינזער קונד...

— עס וואלט געווען נאטורלוכער אין פערשטענדלוכער, אז די זאלסט דאס קלייניטשיגע, וואס וועט קומען אויף דער וועלט, בעשענקען מיט א וואס גרעסער לוביעס־געפוהל, מעג עס זיין, אז די זאלסט דאס זעלבע געפוהל צוגעטען פון מיר. גליב מיר, רומא, אז איך וואלט אויף דיר גאר נושט בוזיג געווען דערפאר... אין אזוי האב איך דיך שוין צו לאנג געהאלטען בלויז פאר מיר...

זיי האבען גערעדט צווישען זיך וועגען דער שרעקלוכער מלחמה, אין אינגאל האט אויהם רומא דערצעהלט אלץ, וואס אין געשעהען דורך דער צייט, ווען ער איז געלעגען קראנק. ער האט געהערט, שאקלענדיג מיט'ן קאפ, ווי ער וואלט נישט גע־גלייבט. וויפיל זעלבער זענען שוין געפאלען אויף די שלאכט־פעלדער! די צייטונגען האבען יעדען טאג געברענגט לאנגע שפאלטען מיט די נעמען אין פאמיליען־נעמען פון די ע'הרג'עטע קרונגער.

— גוב גאר א טראכט, וויפיל מענשען עס שטארבען אוצט! וואס בעדייט דאס דאס לעבען פון אנ'אינצעלנעם מענש? — האט ער אונגאל געזאגט, פערזוגענדיג אין מחשבות.

— זיי גלוקליך, וואס די האסט נושט דערמיט קיין שייכות, — האט זי גע־ענטפערט.

— די האסט א טעות, — האט ער געענטפערט מיט א מילדען שמייכעל — אין בין דאך א בעלגיער...

— איך פערשטעה נושט...

— אויב אין וואלט געווען אנ'ענגלישער בורגער, וואלט אין, אויב איך אלין וואלט געווען, נושט געקאנט האבען קיין שייכות מיט דער מלחמה. אבער אין בעלגיען אין אינגעפיהרט געווארען אלגעמיינער מיליטער־צוואנג

רומא אין בלאס געווארען.

— וואס מיינסטו דערמיט?

— איך האב מורא. אי מען וועט מיך נעפונען.

זי האט זיך פערצווייפעלט צוגעבוגען צו זיין האלז.

— איך וועל דיך נישט אפלאזען פון מיר! — האט זי אויסגערופען.

— האסט נישט וואס מורא צו האבען פאר מיר. יעדענפאלס נישט צוליב דעם, — האט ער זי בערוהיגט. — עס איז מאדנע קאמיש, — האט ער געשמונ־צעלט — דורך דער מלחמה זענען מיר געווארען פערבינדענע שונאים... די ביזט אנ'עסטרייכערין און איך א בעלגיער... יאָ, באמת, מיר דארפען מלחמה האלטען צווי־שען זיך!

אנשטאט אנ'ענטפער האט זי אויהם א קוש געגעבען לינק אין טויל ארען.

— ווער ווייסט, ווען איך וועל ווידער זעהן מיין פאטער? — האט זי געזופצט.

— אין ער איז אויך געווארען אונזער פיינד... אין נ שט די וועלט געווארען משוגע?...

— בוזיג נערעכט, מיינערער, א שרעקליך־משוגע'נע וועלט!... האסט געלייענט די הייטיגע צייטונגען? מען ערווארט מדייטיג אראפלאנען אויבער לאנדען. זיי זאלען בעווארפען די שטאט מיט באמבען!... קאנסטו דיר פארשטעלען עפיס עהנלוכעס?

— אונזין! די פרעסע האט שוין אונגאנצען דעם קאפ פערלוירען! לאז דיר נישט פערבלענדען די אויגען מיט אזעלכע קאמשקעס! איך קלער הייטיג צום ערי־שען מאל נאך דער קרענק צו פאהרען אין דער שטאט אריין!

— וואס ווילסטו דארט טון?

— איך מוז ערלעדיגען דעם ענין מיט דען בירגערשאפט. מען קאן נאך הייט־טען דיך פערלאזען ענגלאנד אלס עסטרייכערין...

צווייקומענדיג אהיים האט ער ערקלערט רומא'ן, אז זי קאן נושט ערווארטען קיין אינגענעהמליכקייטען פון דער מאכט, ווייל אלס פרוי פון ענגלאנד'ס א פיינ־בינדעטען וועט זי קיינער נישט משעבען. ער האט בלויז פערבארגען א פרט, וואס האט אנגערוהרט זיין אינגענע פערזאן. דער דאזיגער פרט האט איהם שטארק בע־אונרוהיגט. ער האט זיך, געמליך דערוווסט, אז די פאסאשורען־קאמונוקאציע דורכ'ן קאנאל, אין דער אדורכפאהר אין ערלויבט נאר אויפ'ן גרונד פון ספעציעלע ערלויבנישען, וואס ווערען נאר ארויסגעגעבען דאן, ווען די רייזע ווערט געמאכט אין מילוטער־זאכען אדער אין אנגעלעגענהייטען פון דער מלוכה.

זיין דאזיגער ערשטער ארויספאהר אין דער שטאט ארין אין פארגעקומען דעם 25 אויגוסט. אויפ'ן האוזאנט פון זיינע גערעגען האבען זיך בעווייזען פינט־מערע כמארעס. ער האט זיך ערנסט געמוזט צוגרייטען צו דער רייזע, אין קידמ־כל געפונען א וועג אין מוטלען, וואס זאלען אויהם מעגליך מאכען צו פאהרען אין דרום. דעמזעלבען טאג, אין עטלעכע שעה שפעטער, האט ער בעקומען א פעפיר מיט א ענגרוגנגס־סטעמפעל: אנ'אויפפארדערונג צו שטעלען זיך אין די מילוטע־ווישע רוגהען. דאס פאפיר האט געפארערט, אז אין פערליוף פון פיר אין צוואנציג שעה מוז ער זיין גרייט ארויסצורוהרען זיך, אין מיט'ן קרעצטען וועג אנקומען אין דער גאנדאראמע.

(פארטזעצונג קומט)

לאדזער כראניק.

פרויען-שוץ אין די דערפער

(ב) די וואיעוואדזמוואָ האָט בעקומען אַ צירקולאַר וועגן שוץ פון די דאָרפישע פרויען, אַז זיי זאָלען נשמ אַרבייטן אין דער נעץ פון פרויען-הענדלער. אין צירקולאַר ווערט אָנגעוויזן, אַז אין די דערפער זאָל געפונדרט ווערען אַ אויפקלערונג געגען לינטמיזנגען אָפּפאָהרען פון די פרויען און שמאָט אַלס הויז-דינערשאַפט, מחמת אין שמאָט זענען אַזוי פיל פאָסמעגס נשמ פערהאַן אין די פרויען פאַלן אַלס ברבן פון די פרויען-הענדלער.

פּלוצלונג געשטאָרבען

(—) נעכטן 9 אָוועגד אין דער פרי פון שומער האָט אויף קולונסקי 27, 23 יאָהר אַלט פּלוצלונג נשמ גוט געוואָרן. אַלע בעמוהונגען זו אָפּצוראַטעוועוען האָבען זיך נשמ אָנגעגעבען און די פרוי איז נשטאָרבען פון אַ האַרץ-אַטאַק.

„חכר של אמת" בעמוהט זיך מען זאָל זי נשמ פאַלמעסען.

ד"ר הערצלס 25-טער יאָהרצייט

נעכטיגע הוכרה אין דער סינאַגאָגע.

צוליב דעם 25-טען יאָהרצייט פון ד"ר. מעאָדאָר הערצל זצ"ל איז נעכטן פרוה אינגעאָרדענט געוואָרען אַ פטרלוכע הזכרה אין דער סינאַגאָגע אויף אַל. קאַשמשוטקע. אין דער שוהל האָט זיך פערזאַמעלט אַ טויזענד-קעפיגער עולם. עס זענען אָנוועזענד געווען די מומחלי: דער פון ציוניסטישען קאָמיטעט, פון סו נאַנאָגע קאָמיטעט און אַנדערע אָנגעזעענע עסקנים פון דער שטאָט. פונקט: ליך 11 אַ זייגער הויבט זיך אָן די הו: ברה. דער כאָר זינגט „אל אדם", דע: רויף זאָגט דער אויבן-גאַנטאָר ה' לא: מערמאַן אַ קאַפּיטעל תהלים און מאַכט אַ „אל מלא רחמים" דעם פערשטאָרבע: נעם ציוניסטישען מנהיג און שעפער פון דער יידישער אויפלעגונג בעוועגונג ד"ר טעאָדאָר הערצל. די אינדרוקספולע מרויער פטערונג ענדיגט זיך מיט מ'ן אָפּזונגען פון „שיתי" דורכ'ן כאָר.

פאַר'ן אריינגאַנג און סונגאַנגע האָבען די מומחלדער פון ציוניסטישען יוגענד פערבאַנדען פערקויפט גאַלעפּעס און הערצל בולדער לטובת דעם פאָנד וואָס איז בעשטימט אויף צו פאַלנצען בטמער און ארץ ישראל אויפ'ן נאָמען פון ד"ר הערצל.

היינטיגע מרויער פערזאַמלונג איז דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע.

היינט, 8.0 אָוועגד אָרדענט אין די ציוניסטישע אָרגאַנזאַציע און אינגעעם לאָקאַל (צענעלניאַנע 4), אַ מרויער פערזאַמלונג געווידמעט דעם פערשטאָרבענעם פיהרער, ד"ר ט. הערצל. רעדנער וועלען אַלמען די ה"ה משה לומאַן און אונזש. ג. פּראַשקער.

מיליטער-איבונגען פון רעזערוויסטען.

(ז) דע לאָדזער ד. אָ. ק. האָט אַרויס: נשבען אַ פערארדנונג, אַז די אַלע רע: זערוויסטען, וואָס האָבען הייאָהר בע: דאַרפט געהן אויף די מולטערישע אי: בונגען און האָבען נאָך בוז אויצ נשמ דערהאַלטען קיין קאַרטע-באַוואַלניע. אָדער זיי האָבען נשמ דורכגעמאַכט די אויבנגענען צוליב אַנדער סבות, מוזען זיך בוז דעם 15. סעפטעמבער מעלדען אין די געהערינע פ. ק. אי'ס פון וואַנען זיי וועלען אָפּגעשוקט ווערען צו די געהע: רינע מילוטער-אָפּטיילונגען. ישדער רע: זערוויסט מוז מיט זיך מומנעמען אַ לע: פעל, אַ מעסער, אַ נאָפּעל און אַנדערע מכשירים צום עסען.

פאַר נשמ צושטעלען זיך צום דער: כאָנטען מערמון דראַהט אַ זעהר גרוי: סע שטראָף, שווערטעל קאָן מען אויך בעשטראָפט ווערען פאַר דעזערציע.

דער שבת'דיגער סקאַנדאַל איז ציריק בעת די „וואָלקעס"

ווי אַזוי דער יוד, גבור זעליג פּאַשאַח איז בעוויגט געווארען דורך שטעכער'ן

די רינג-קאַמפּען און צירק צוהען זיך און צוהען זיך און וועלען זיך גאָרגישט ענדיגען... ישדע פאַר טאָג מיינט מען, אַט-אַט און עס קומט דער סוף, נאָר „פּלוצלונג" יאָוועען זיך נייע אַטלעטען און דער עסק הויבט זיך אָן פון דאָס נייע.

עס איז אַ מעשה אַהן אַנ'עק — דאָס פּובלוקום לויפט, ווו אויף בוז וואַנדער, און די ה"ה פון צירק ווילען נשמ אָפּלאָזען דאָס פעלד בייגרעל...

וואָס לענגער דער טורנער פערצויט זיך, אַלץ הייסער, אַלץ לעדענשאַפטלי: כער ווערט די אַטמאָספערע צווישען די צוישויער, בפרט אויף דער „גאַליאָרקע". און אָט די צוהוצטע „קאַמף-שטימונג" טעלט זיך אויך צו מאַנכע פון די ה"ה אַטלעטען: מען „קעמפט" פאַר דער „גאַליאָרקע", דער טורנער פערלוירט יעמוון דען ספּאָרט-לאַראַקטער...

יעדער אַטלעט האָט שוין הונדערט זינגע „סומפּאַטיער" און „געגנער", און בעת די „וואָלקעס" העלפט-מוט דאָס פּובלי: קום די רינג-קעמפער און מאַנטערן זיך

אַנדערשע „אַפּצוראַטעוועוען" זיך מיט מ'ן „געגנער".

הייגט צו טאָג, אַז מען געהט אַרום און צירק, ווערט מען פּשוט פערטויבט פון די געשריען, געוואַלדען און די „צוו: שען-רופען", וואָס דער צוויאַלטעער עולם מאַכט בעת'ן „קאַמף".

די לעדענשאַפטען האָבען שוין אַזוי ווייט דערגרייכט, אַז ציפּראָלעגע הייגט און פיס בעפרוידענען מעהר נשמ דער „גאַליאָרקע" און אויב די ה"ה אונטער: נעהמער וועלען נאָך ווייטער אַזוי בכיון פערשלעפּען דעם טורנער, קאָן עס נאָר ווייט פערפ:הרען...

אַלס אולוסטראַציע, אויף וואָס פאַר אַ הויך, און ספּאָרט-זין, די „וואָלקעס" שטעהען אויצט אין לאָדזער צירק, קאָן דינען דער סקאַנדאַל, וואָס איז פאָרגע: קומען פערגאַנגענעם שבת, בעת'ן קאַמף פּאַשאַך—שטעכער.

בעדעם אַטלעטען האָט שוין הונדערט זינגע „סומפּאַטיער" און „געגנער", און בעת די „וואָלקעס" העלפט-מוט דאָס פּובלי: קום די רינג-קעמפער און מאַנטערן זיך

זוישען רינג-קאַמף", האָט זיך ערקלערט אַלס בעזונט און איז אַראָפּ פון דער אַרענע...

שטעכער'ן האָט אָבער אַ פּנים נשמ געשמעקט אַזאַ „צוג", און ער האָט אַרויסגעפאָרערט פּאַשאַפ'ן צום ווייטער: רונען קאַמף. דערין האָט אויהם גאַנץ געשמאַק צוגעהאָלפען דאָס קרוסטלוכע פּובלוקום, וואָס האָט געלאַרעמט און געוואַלדעוועט, אַז דער „זשורעק" פּאַ: שאַף וועל זיך נאָר „אַרויסרעהען". דער קאַמף האָט זיך אָנגעהויבען אויפסנט. אויצט האָט דאָס אָבער שוין מעהר נשמ געדויערט, ווי צוויי מינוט. ווען פּאַשאַך האָט געזעהן, אַז זיין געגנער נעמט א.הם ווייטער דרוקען דאָס געשווער אויף דער האַנט, האָט ער זיך אַלען געלעגט אויף די „לאָראַטעס" און אויסגערופען: „נו, אויצט זענט איהר שוין צופרידען!"

נשמ קוקענדיג אויף ד. אויסטערלישע בערענגונגען פון קאַמף, האָט דער אַר: בומער דאָך אָנערקענט דעם זיג פאַר שטעכער'ן, רעכענענדיג זיך, משמעות, מיט דער שטימונג פון שטעכער'ס אָ: הענגער.

פּאַשאַך האָט נעכטן געהאַט בוי ז.ך דרייי דאָקטוירים, צו פערהינדערן די האַנט פון אַ בלוט-פערגיפטונג. און עס וועט דויערן אַ שעהנע פאָר טאָג, בוז ער וועט זיך ווידער קענען בעוועגען אויף דער אַרענע.

כסאַרט איז אַ וואוילע זאַך און פראַנ צויזישע וואַלקעס אויך — אויב זיי וועלען געפינדרט כסאַרטמעסיג. ווען דער צירק פון די רינג-קאַמפּען זאָל אָבער ווערען אַנ'אַרענע פון צופלאַקערן די חיה'שע לעדענשאַפטען, מיט אַצוטויש פון נאַציאָנאַליטעטען - אַוטאָנאָמיזם דערצו — טאָ אַזאַ אימפּרעזאָ וואָס נוכלער פערענדנוט ווערען.

די נעכטיגע רינג-קאַמפּען אין צירק

אין 58 טאָג פון רינג-קאַמפּען טור: נער אין סעאָר'ן צירק זענען פערגעקו: מען מאָלגענדע 4 קאַמפּען:

אין קאַטאַך שטעקער-שנייידער, האָט גע: זיגט אין דער 14 מינוט דורך אַ סופּלעס. שטיבער — ווילינג אָהן רעזולטאַט.

דער דעצידירענדער קאַמף קערנצאַן — מ'כאַפּלים האָט זיך פערענדיגט מיט אַ נצחון פון לימוישען הערקולעס, וועל: כער האָט קערנצאַ'ן געלעגט אין דער 22 מינוט דורך אַ פאַרדער פאַס גריף.

דעם לעצטען קאַמף האָבען געפירט אויף אַ דעצידירענדען גאַרקאַוויענקע — קאַרטס, געזיגט האָט גאַרקאַוויענקע אין דער 15 מינוט דורך אַ פאַרדער-פאַס גריף.

פרוי פון אַ לאָדזער אינדוסטריעלער שווער פערוואונדעט בעת אַ אויטאָ-אַטאַקע

(ב) געלטען אין קיין לאָדז אָנגעקו: מען אַ ידיעה, אַז דער אויטאָ פון לאָ: דזער אינדוסטריעלער האַלץ, וואָס אין געפאָהרען צוזאַמען מיט זיין פרוי קיין פּויזען אויף אַ אויטאָ-צוזאַמענגעשטויסען מיט אַצווייטען אויטאָ געבען אָסטראָ. דער אויטאָ אין צושמעטערט וואָרען אין דער לאָדזער טעקסטיל-אינדוסטריע. אין דער פרוי אין שפּוטאָל קיין אָסטראָוו.

יידישע טעאַטער אין קינסט

מאַרים לאַמפּע

אין די זינגערין

פאַניאַ מענדעלעוויטש

— מ'טן צנטעל — פון וואַרש. קאָמיקער

א. אייזענבערג

היינט מאַנטאָג ד. 29-סן 9 אָוועגד — צום לעצטען מאָל

פרייזען פון 50 גרושען ביז 2 זלאָטעס

טוביה דער מילכיגער

אין 4 אַקטען מיט געזאַנג פון אונזער פאָלקס-שרייבער שלום עליכם, הויפט: ראָל טוביה — מאַרים לאַמפּע צייטעל — פאַניאַ מענדעלעוויטש

מאָרגען, דינסטאָג דעם 30-טען 9 אַ זייגער אָוועגד

גרויסע הערליכע אויספיהרונג — נייע אויסשטאַטונג

דאָס גרויסע מיכטערווערק פון אונזער בעליבטן פאָלקס-ש ריבער שלום עליכם

מוזיקאַלישע קאָמעדיע — אין 4 אַקטען — פון שלום עליכם

200.000

הויפּט-ראָל שלומעלע סאַראַ: קער — מ. לאַמפּע. — פרייזען פון 80 גר. ביז 3 זל.

עס נעמט אָנטייל דאָס גאַנצע פערסאָנאַל

בילעטען אויף אַלע פּאַרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע

אין — פון — אין — פון — אין — פון

אַנאָנס!! — פאַרבערייטונג — סטעמפּעניי — שלום עליכם

יידיש טעאַטער

אין פילהאַרמאָניע — נאַרוטאָוויטש 20 —

אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאַן

נאָר אייניגע גאַסטראָלען פון קינסטלער-פאָ: פון מאַסקווער קונסט-טעאַטער

מאַרים לאַמפּע

אין די זינגערין

פאַניאַ מענדעלעוויטש

— מ'טן צנטעל — פון וואַרש. קאָמיקער

א. אייזענבערג

היינט מאָנטאָג ד. 29-סן 9 אָוועגד — צום לעצטען מאָל

פרייזען פון 50 גרושען ביז 2 זלאָטעס

טוביה דער מילכיגער

אין 4 אַקטען מיט געזאַנג פון אונזער פאָלקס-שרייבער שלום עליכם, הויפט: ראָל טוביה — מאַרים לאַמפּע צייטעל — פאַניאַ מענדעלעוויטש

מאָרגען, דינסטאָג דעם 30-טען 9 אַ זייגער אָוועגד

גרויסע הערליכע אויספיהרונג — נייע אויסשטאַטונג

דאָס גרויסע מיכטערווערק פון אונזער בעליבטן פאָלקס-ש ריבער שלום עליכם

מוזיקאַלישע קאָמעדיע — אין 4 אַקטען — פון שלום עליכם

200.000

הויפּט-ראָל שלומעלע סאַראַ: קער — מ. לאַמפּע. — פרייזען פון 80 גר. ביז 3 זל.

עס נעמט אָנטייל דאָס גאַנצע פערסאָנאַל

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע

אין — פון — אין — פון — אין — פון

אַנאָנס!! — פאַרבערייטונג — סטעמפּעניי — שלום עליכם

נאַכט-דיזשורען אין די אָפּטייכען.

היינט דיזשורירען פאָלגענדע אַסטיקען

ס. עפּשטיין, פעטריקאָווער 225; מ. בראַטאַשעווסקי, פעטריקאָווער 95; מ. ראָזענבלום, צוגעל נאַס 12; גאַרפינ, וולכאַרניע 54; י. פאַפּאַוסקי, נאַוו: מיעיסקע 15.

קרבנות פון די פערד-געיאָגען

(ז) די פרוי אוואַנאָווסקע פון ברוסק וואָס איז געלטען פערוואונדעט געוואָר: דען אויף די פערד-געיאָגען און רודאָ: פאַביאַנע געפונען זיך אין „אונומאַב" און אויהר געזונד צושטאַנד פערבעסערט זיך. ווי די דאָקטוירים זאָגען וועט זי זיין פולשטענדיג געזונד. געלטען האָט אויף די פערד-געיאָגען ווידער פאַסירט אַ צופאַל. אַ געוועסער עליאַש איז אַראָפּ געפאַלען פון פערד און האָט צובראָ: כען אַ פוס.

אַ נייע חברה „כנסת בחורים"

(—) מיט 4 וואָכען צוריק איז גע: גרינדעט געוואָרען אין לאָדז אַ חברה אונטער'ן נאָמען „כנסת בחורים".

שבת צו נאַכט איז פאָרגעקומען די 1-טע אַלגעמיינע פערזאַמלונג. די גרינ: דער האָבען רעפערירט און בעליכטען דעם פּראָגראַם פון דער חברה, וועלכע שטעלט זיך 2 אויפגאַבען: 1) קולטורעלע, 2) פילאַנטראָפּישע. דער סטאַטוט איז גע: ווערען אַקצעפּטירט דורך דער אַלגעמיי: נער פערזאַמלונג. און עס איז געוועהלט געוואָרען אַ מערוואַלטונג פון 9 פער: זאָן: שמואל ליבעכאָווסקי, אברהם קלינ: גער, לוי יצחק זאַקליקאָווסקי, יעקל באַ: טשאַן, אברהם רייבעבאַאַך, וואָלף ראָזענ: פעלד, וואָלף דאָמב, דוד דזיזדעק, משה רעדלין.

טעאַטער און קונסט.

די גאַסטשפּילען פון די „ווילנער"

די געלטונגען פרעמיערע פון „אַנ: טער-וועלט" און אַרעפּ מיט אַ גרויסען ערפאָלג אַ דאַנק דער לעבעדיגער אַקציע פון שמיק. די שעהנע רעקאָראַציעס און דעם גומען שפּולען פון נאַנצען אַ: סאַמבל פון דער ווילגער טרופּע.

היינט געהט צום צווייטען מאָל „אונ: טערוועלט" צו פאַבולערע פרייזען. מאָר: גען געהט אַ פרעמיערע פון „בונאַכט אויפ'ן אַלטען מאַרק". פון י. ל. פרץ, וואָס די קרוסיק האָט אין וואַרשע זיך באַגעגנעט אויפגעשטען.

פון יידישע טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע"

היינט געהט אין יידישען טעאַטער אין „פילהאַרמאָניע" „מוביה דער מולכ: ניגער" אין דער קונסטלערישער אויס: פירונג פון לאַמפּע מיט פאַניע מאַ: דעלעוויטש און מיט'ן אַנטעל פון נאַ: צען אַגאַסבעל. שלום עליכ'ס קונסט: לערוש ווערט אויף דער סצענע שפּרי: דעלט מיט הומאָר און לעבען.

ווער עס האָט נאָך נשמ געזעהן „מוביה דער מולכיגער" אויף דער סצע: נע מוז אונבערונגט געהן זעהן.

קיפּאַן 52 №

אויף אוטזיסטע יידישע עצות.

דער בעזיצער פון'ם דאָזיגען קיפּען קען בעקומען אומזיסט יידישע עצות דורכ'ן יידי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.

ביליטיג היינט מאָנטאָג, דעם 29. יולי פון 8—9 אַוו.

DYREKCJA

Gimnazjum Humanistycznego Męskiego

I. KACENELSONA

Cegielniana 28, tel. 51-79

איז מודיע, אַז נייע אינשרייבונגען פון שילער נעמט אָן די קאַנצעלאַריע טאָג-טעגליך פון 11—2 פאַרט. און פון 4—7 נאַכט.

עפּענטליכע ערקלערונג

צו אייד אַלע בעכער-מיימטער איז לאָדז.

און „לאָדזער טאַגעבלאַט" נומער 172 געפונען מיר אַבדרוק צו אַלע בעכער-מיימטער אונטערגעשריבען פון עפּעס אַ גרופּע.

מיר נעפינען פאַר נויטיג אויף אונדז צו ענטפערען. מיר ווילען זיך אָבער נוט אַרינלאָזען און קיין פּאָלעמיק מיט די ה"ה, נאָר ענטפערן מיט רען זאַכלעכע בעווייזען.

בנוגע דעם ערשטען פאָרוואורף געגען אונז: „אַז מיר האָבען דערפיהרט די מיטגלידער אונזערע צו אַ ראָזען" — חברים! קיינער ווי אונדז ווייסט נשמ וויפיל אימצעהלונג מאָל מיר האָבען געדופען פאַר-בעראַטונגען און פער: פאַמלונגען מכח די פראַגען, און עס איז נאָר אונזער אונגענומען געוואָרען אַ נאַנצע רייהע בעוואָרענושען פון יעדען אינצי: נען מיטגלוד, אינגעלענט דערויף דאָס וועקסלען, כדי ער זאָל מוזען אויספּזה: ען זיינע התחייבות'ן, ווי למשל: נשמ נעמען קיין וועקסלען פון די קונים. אַלע זונטאָג נעמען געלד פון די געוועלבער. אינגער טאָר דעם צווייטען נשמ צו גע: מען קיין קונה, נשמ פרעבען קיין קאַנ: קורענץ נאָר דערהאַלטען די פעסטע: שטעלטע פרעזען א. א. ו. ווער און אָבער שולדיג דערין פאַראָהם דאָס אַלעס איז נשמ אויסגעפיהרט געוואָרען? אויהר נערענקט נאָך אודאי נאַנץ גוט, די בע: לערונגען אָנפאַלען אויף אונזערע חברים רובין און פּודלאָווסקי מיט דעם נאָמען „משערעזווטשטע" און עס פרעגט זיך, צו וועמען אויהר פאַקטיש נשמ ווער עס זענען געווען די שטע: רער פון אונזער עקאָנאָמישען חורבן און רואינע? אויב עס איז ווער שולדיג דערין, זענט אויהר עס די, וועלכע רופען זיך יעצט אָן: „גרופּע בעקער מיט: טער".

יעצט בנוגע דעם צווייטען פאָרוואורף: וואָ סהאָט אויפגעטאָן די אינטטיגע פער: וואַלטונג און דער גאַנצער צוטיל פון אויהר קאַדעניץ! אַזוי ווי מיר האָבען נאָר אונבערגענומען די לעטונג פון צעך, האָ: בען מיר באַלד געקרונען אַ אויפפאָרע: רונג פון דער אויפזיכטס-מאַכט, אַז עס איז אַ זאַרטינעפלאָסען אַ מסירה פון משה באַזאַנסקי, וועלכע האָט אונז גלייך אָפּגעשטעלט און דער טעמונגקעט בון דעם הענטגוגען מאָג. נשמ קוקענדיג דע: רויף, האָבען מיר אויף וויפיל מיר זע: גען געוועזען בכח אַדורכגעפיהרט אונזער אויפגאַבע! מיר האָבען אויסגע'פּוע'ל'ט.

אַז עס זאָל צעטעוויזיג אָפּגעשטעלט ווע: רען די גזירה ווענען די בעקערעי-מעכ'אַ: נוזאַציע, אַ דאַנק אונזער אינגאַיאַטיוו און צונויפגערופען געוואָרען דער גרו: סער לאַנד-צוזאַמענפאָהר פון בעקער און וואַרשע. מיר האָבען זיך אָבער אַק: מוזו בעטטלגעט און אונהם. מיר האָבען געלונגען דו מורא, וואָס האָט געדרשט בון ישדען אינצוגען צולוב אַ געוויסע פערוראַן... מיר האָבען בעוועזען אַפּצו: צאַהלען אַ רעכטע פערלעגענע הובות פון 11000 גולדען, וואָס דאָס איז געשעהן: אונז פאַר אונז אַנ'אויסערגעוועהנליכע נשעהע: נוש, ווייל ווי לאַנג מיר האָבען עזוכי: מורט זענען מיר געוועזען תמיד אונטער זיך מוט חובות און יעצט זענען מיר פרעי פון...

חברים בעקער מעסטער, שוין צייט צו בעפרעגען זיך פון דעם געדאַנק ווע: רען די „שטאַרקע האַנד" פון משה פאַ: נאַסקי — אויהר ערענקט נאָך גאַנץ גוט די שטראַ: פען בון 10,000 גולדען און די הילאַנ: עס וועלכע זענען געפראַוועט געוואָרען אויפ'ן חשבון פון אונזערע מיט: גלידער — און די זעלבע פערזען און דאָס דער, וועלכער וויל זיין אייער אפּטרופּס. אייב אויהר וועלט האָבען אַ „תליין" וועלכער זאָל אייך אַלע פערלעגען דעם שטריק אויפ'ן האַלז, לאָזט אייך פיהרען פון איהם, און איהר וועט אונטערגעהן. (דער תם) דאָס איז דער „שטעמער דיין" אייגער פון די „ארבעה בנים".

יעצט גוט אייך אָפּ אַ דין וחשבון, צו דער עלטסטער פון בעקער צעך שלמה ליב ראָטענבערג מיט דער יעצ: טיגער פערוואַלטונג האָט עפּעס ממשות: דיגעס אויפגעטון. מיר לאָזען דאָס אי: בער פאַר איך, אַז אויהר וועט געפונען די ריכטיגע שולדיגע לאָוט אייך נישט פערפרוהרען פון די „שטאַרקע האַנד", וואָס מיינט נאָר אייך צו עקספּלאָאַטי: רען פאַר אייגענעם נוצען...

די פערוואַלטונג

פון בעקער-צעך.

מיר ווילען מעהר נשמ געבען קיין ערקלערונגען, ווייל מיר האַלטען. אַז די עפנטליכקייט וועט שוין אַלען אורטיי: לען ווער עס זענען די רוכטיגע שולדיגע און אונזער מיט: גלידער מרויערגען מצב. מיר נעה: טען אָבער אַן צו יעדער צייט אַ שנדס: גערוכט פון עהרלוכע האַנדווערקער: מיגער.

לאָדזער כראָניק.

פרויען-שוץ אין די דערפער

(ב) די וואיעוואדזמוואָ האָט בעקו: מען אַ צירקולאַר וועגן שוץ פון די דאָרפישע פרויען, אַז זיי זאָלען נשמ אַרבייטן אין דער נעץ פון פרויען: הענדלער. אין צירקולאַר ווערט אָנגעוויז: זען, אַז אין די דערפער זאָל געפונדרט ווערען אַ אויפקלערונג געגען לינטמי: זנגען אָפּפאָהרען פון די פרויען און שמאָט אַלס הויז-דינערשאַפט, מחמת אין שמאָט זענען אַזוי פיל פאָסמעגס נשמ פערהאַן אין די פרויען פאַלן אַלס ברבן פון די פרויען-הענדלער.

פּלוצלונג געשטאָרבען

(—) נעכטן 9 אָוועגד אין דער פרי פון שומער האָט אויף קולונסקי 27, 23 יאָהר אַלט פּלוצלונג נשמ גוט געוואָ: רען. אַלע בעמוהונגען זו אָפּצוראַטעוועוען האָבען זיך נשמ אָנגעגעבען און די פרוי איז נשטאָרבען פון אַ האַרץ: אַטאַק.

„חכר של אמת" בעמוהט זיך מען זאָל זי נשמ פאַלמעסען.

דעלעגאַציע פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער

אויסצופאַרשען די עקספּאָרט-מעגליכקייטען פאַר בזשעזשינער סהורות שויז אַרויסגעפאָהרען קיין אויסלאַנד.

(—) נעכטן 11 אָוועגד איז אַרויס: געפאָהרען קיין אויסלאַנד די דעלעגאַציע פון דער לאָדזער האַנדעלס-קאַמער אויס צופאַרשען די עקספּאָרט-מעגליכקייטען פון בזשעזשינער און לאָדזער פאַ: בריקאַציע אין די לענדער פון מערב-אי: ראָפּאַ. די דעלעגאַציע בעשטעהט פון ד. לאָדזער קאָנפּעקציאָנערען ס. דאַוו: נער און ב. גומאַן מיט דעם אָנגעזע: דענעם בזשעזשינער סוחר מורוצ: פראַנקענשטיין און דער שפּיץ.

שטיצע פאַר טיילווייז בעשעפטיגטע ארבייטער איז טעקסטיל-אינדוסטריי

(ז) דאָס אַרבייטס-מינוטערום האָט בעקאַנט אָנערקענט שטיצע די טייל: ווייז בעשעפטיגטע אַרבייטער פון דער לאָדזער טעקסטיל-אינדוסטריע. און שיי: כות דערמיט אינפאָרמירט אונז דער אַרבייטסלאָזען-פאָנד, אַז שטיצע וועלען בעקומען די, וואָס זענען לויהן בעטראָפּט נשמ די סומע פון 2 אַרבייטס-טעג און וואָס האָבען אָפּגעגעבען אַ צייטנוש וועגען דער נרויס פון זייער פאַמיליע בע: שטעמונג דורכ'ן פאָלוצי-קאָמיסאַריאַט.

איסצאָהלען וועט מען פאַר דער צייט פון 1. בוז'ן 28 יולי און דאַן ווידער פון 29 בוז'ן 31 יולי. די אויסצאָהלונג שטי: צע וועט דער מאַגיסטראַט.

KINO SPÓŁDZIELNI
Sienkiewicza 40.
אנהויב אין נאוו. טעג 4 נאכט. שבת, זונטאג אין יו"ט 2 נאכט., לעצטער סעאנס 10 אוי.
לעצטע 2 סעאנסען—אין גארטען.

היינט פרעמיערע!!
א מענש, וואס לאכט
אין די הויפט-ראלן: קאנראדט ווייידט און מערי פילבין
דער גאהנסטער — פראגראם — הייפט-ראל מערי פיספאריד — דער פילם ווערט אילוסטרירט מיט געזאנג.
די זינגערין פון דער גאס ראשיטא

Fabryka wyrobów trykotowych
(Rundmaszyny) posiadająca własną szwalnię mechan. (20 maszyn) **przyjmie na lohn** towarytrykotażowe jak równ. szycie. Zdolność produkcyjna 2000 kilo tyg. ewent. wspólna produkcja lub fabrykę oddam w dzierżawę, oferty sub trykotaże do administracji tego pisma.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר וענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאנישע און נערוועז-קראנקהייטען.
מוארץ לאמפ-עלעקטרישער היל-מאבינעט-מאסמעטיק
טעגליך פון 8 א זייגער ביז 9 אוונד
זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג
בעזונדער וואַרטע צימער פאר פרויען
וויזיט 3 זלאטעס

לעזטשניצע
17 זגיערסקא 17, מעד. 33-16
אלערלי קראנקהייטען ווערען עמפאנגען דורך ספעציאליסטיש דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אויבנד.—מאסאזש, עלעקטריזאציע פאקען-שטעלען, קינסטליכע בירגזאן-מעשטרהלונגען איסזיגען
גענען סקזאר לאזאר

נאר 9 זלאטיס טעגליך
צוליב דער שווערער צייט זענען די פרייזען ערמעסיגט
וויכטיג פאר אורלויב-פאהרער!
ווילט איהר אייער אורלויב גוט פערברענגען?
פאהרט אויף אפרוה נאר אין בעוואוסטען
צענסיאנאט „WYGODA"
St. GŁOWNO, Polenice. Wila Misiaka obok Nowego Otwocka w lesie
— פאר יונגעליך און ערוואקסענע —
גרויסע זוניגע צימערן, כשר'ע, היגיענישע קיך, שאהנע געגענד.
קאנקורענץ-פרייזען—30% ביליגער ווי איבעראל;
בעמערקונג: בעטנשוואנד אין נויטיג מיטצוברענגען.
צו ווענדען זיך דירעקט צו פרוי אפעל אין פענסיאנאט „וויגאדא"
אין לאדז ערטיילט אויסקונפט: אפעל, זאוואדזקא 23, אין הויף, 2-טען איינגאנג, לינקס, פארטער. פון 2—4 און פון 6—8.

דרוקזאכען
אלערליי
ווערען שנעל, און פראמפט אין דער פיינסטער אויס-פיהרונג אין מאדערנסטער שריפט אויסגעפערטיגט. —
קלעפסידרעס
ווערען אין פערלויף פון ½8 שעה געדרוקט און אויסגעקלעפט אין דער גאנצער שטאט.
בוכדרוקעריי
ע. און מ. האמבורסקי
פיעטריקאווער 16, טעלעפאן 47
אזוי אויך אבאנירט — דאס — לאדזער טאגעבלאט

Ogłoszenia Fuchs'a to mur
o który oprzeć się może najbardziej zachwiana firma; nie upadnie nigdy, skoro tylko się zwróci o radę reklamową do
Akwizycji ogłoszeń
FUCHS.
Piotrkowska 50, tel. 21-36

Zgubiony weksel na Zł. 50 pł. 20 listopada 1929 wystawca Sz. Dereczynski zlecenie N. Janowicz weksel unieważniam, znalazcę proszę zwrócić N. Janowicz Pomorska 6.

א גרויס געוועלב
מיט א שו-פענסטער
פון זאפארט איבערצוגעבען. קאנסטאנטינער 63
(פרוכט-געשעפט)

ליו-ביבליאטעק
א. נ. א. אייזענשלאס
פאלודניאווא 68, לינקס אויפגאנג 3 שטיגן
די ליו-ביבליאטעק איז טעגליך חוץ דינסטאג פון 6—9 אוועגד, שבת פון 10—1 און 6—9 אוועגד.

LICYTACJA.
Na zasadzie § 14 „Regulaminu o Domach Składowych Publicznych" Północne Towarzystwo Transportowe i Ekspedycyjne, Sp. Akc. w Warszawie, Oddział w Łodzi, Andrzeja 6, podaje niniejszem do publicznej wiadomości, iż dnia 1 sierpnia 1929 r. o godzinie 10-ej rano odbędzie się publiczna sprzedaż z licytacji:
33 bel odpadków sukien. wagi 5510 kg.
8 „ szmat „ 1308 „
4 „ „ „ 1500 „
w składach pomienionego T-wa Andrzeja 6.

השבת אברה פרייטאג דעם 26-טען יולי 2 א זייגער, נאכמיטאג האב איך פערלוירען אויף דעם גרינעם-מארק געבארגט נדן געלד א סומע פון 665 זל. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען דאס אפצוגעבען אונטער בעלוינונג זשזלאנא 30, ביים רבי'ן.

ראשקעס
געגען פוס-שווייס
בעקומט מען נאר ביי דעם ציטונגס-פערשפריי-טער פיעטריקאווער 10.
פריז 0: גראשען

ערעגאנטע
שייטלען
(א לא גארסען) ווי אויך צו פרייזען נעמט אן די לאנג-יאהריגע פריזיערקע פרוי
גארנעצקא, מאניסטראצקא 1.
אלץ ארט בעשטעלונגען, וואס נעהם ארויס אין נעבעס פון פריזיערען ווערען פראמפט און פינקטליך אויסגעפירט. מעסיגע פרייזען.

אויגען-ארצט
ד"ר שורייג
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 6—4 און 1 — 11
Zawadzka 6, tel 35-01

קנה חכמה קנה בינה
וא"ל חט מאמרי פי
אז דו דארפסט ערלעדיגען סאנראזע זאכען אלס דו גלייך קומען צו לויפען אין ביורא
17 פיעטריקאווער 17
52 זאכאדניא 52
אז תלך לבטח דרכך
ווייל אין ביורא ביי ה' מאנעלא ווערט געזיכערט ערלעדיגט און געשריבען אלע סאנראזע זאכען, ביטעס, קלאגזאלעס, זאבעזיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, קארנע און ציוויל אפעלאציעס, אדוואלאניעס אונטערציזיעס, ספעציאליסט פון שותפות-אסטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען
מיט אכטונג
י. מאנעלא פיעטריקאווער 17
דורכגאנג זאכאדניא 52

ס'איז איבריג צו קומען קיין לאדז.
מיר ערלעדיגען אלע ענינים אין די געריכטען אין אלע מלוכה'שע, קאמונאלע און פריוואטע אינסטיטוציעס אין לאדז, וואַרשא, אין גאנץ פוילען און אין אויסלאנד.
אינטערווענציעס, פערטרעטונגען, בעראטונגע אינפארמאציעס, פערמיטלונגען אין אלערליי ענינים וועסעל-אינקאסא, קלויזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויסקונפטען און בעאבאכטונגען.
ביורא „ארגוס", לאדז, זאכאדניא 36
מיר זוכען קארעספאנדענטען און מיטארבייטער
:—:—: אין אלע שטעט און שטעטלעך. :—:—:

הייפאטעקען-געלד
צו ביליגע צינזען
אויף בערלינער הייזער
בעזארגט שנעל
Ch. Regenwetter
Berlin S. 14, Stallschreiber № 33
Telefon: Dönhoff 4337.

נייער אייזענבאהן-פאהרפלאן

גילטיג פון 15. מאי 1929

לאדזער פאבריק-באהן

פון לאדז		פיין לאדז	
2.00	קען וואַרשע	1.30	פון וואַרשע
4.45	„ „ (שנעלצוג)	5.05	„ „
6.40	„ קאלושקע (אנשלוס מיט וואַרשע שנעלצוג)	6.52	„ קאלושקע
		7.28	„ „
7.45	„ וואַרשע (שנעלצוג)	7.50	„ „
8.30	„ קאלושקע (זונטאג און חגאות)	8.42	„ „
10.05	„ „	9.08	„ אנדזשייעוו (פאנטאג און נאך יום-שוב-טעג)
10.50	„ „		
12.05	„ „ (אנשלוס מיט וואַרשע שנעלצוג)	9.45	„ קאלושכע
		11.12	„ וואַרשע
14.20	„ וואַרשע	12.17	„ קאלושקע
14.40	„ קאלושקע	14.07	„ וואַרשע
15.40	„ „	16.04	„ קאלושקע
16.15	„ גאלקוווקע	16.25	„ וואַרשע
16.35	„ וואַרשע	17.47	„ וואַרשע
17.35	„ קאלושקע	19.25	„ גאלקוווקע
18.30	„ „ (אנשלוס מיט וואַרשע שנעלצוג)	20.23	„ וואַרשע
		20.42	„ „ (שנעלצוג)
19.05	„ וואַרשע	21.17	„ קאלושקע (זונטאג און חגאות)
19.35	„ קאלושקע	22.12	„ „ (זונטאג און חגאות)
20.37	„ „	22.52	„ וואַרשע
21.05	„ וואַרשע		
21.40	„ קאלושקע		
23.15	„ וואַרשע		

פאלישער באהן

פון לאדז		קיין לאדז	
0.20	קען קוטנע (אנשלוס מיט דאנציג און גדינגען)	1.50	פון וואַרשע
		2.46	„ אסטראוואַ
2.05	„ פויזען	6.28	„ פויזען און זאגאנשין (שנעלצוג)
3.02	„ וואַרשע	7.12	„ פויזען און זאגאנשין
6.37	„ „ (שנעלצוג)	7.14	„ קאטאוויץ און קראקוי
7.30	„ „	7.28	„ קוטנע
7.50	„ פויזען	8.05	„ גדינגען, דאנציג איבער קוטנע
8.55	„ קאלושקע	8.45	„ אסטראוואַ
9.39	„ קוטנע	9.27	„ לעמבערג (איבער סקאזשיסקע)
10.15	„ זאגאנשין	10.06	„ וואַרשע (שנעלצוג)
12.40	„ קוטנע	12.34	„ „
12.50	„ פויזען	13.15	„ פויזען
13.20	„ וואַרשע	13.25	„ פויזען און זאגאנשין
13.39	„ „	13.28	„ פויזען
15.15	„ קוטנע	13.50	„ קאלושקע
15.25	„ פויזען און זאגאנשין	19.15	„ לאוויטש
15.50	„ קוטנע און פויזען	19.45	„ פויזען (שנעלצוג)
18.41	„ לאוויטש	20.02	„ דאנציג, גדינגען און קוטנע
19.30	„ אסטראוואַ	21.40	„ וואַרשע
20.12	„ לעמבערג און סקאזשיסקע	22.01	„ אלעקסאנדראוואַ
20.35	„ אלעקסאנדראוואַ, דאנציג און גדינגען	22.58	„ וואַרשע (שנעלצוג)
21.56	„ פויזען און זאגאנשין	23.15	„ פויזען
22.15	„ קאטאוויץ און קראקע		
23.06	„ זאגאנשין (שנעלצוג)		

דען איהר ווילט וויסען,
ווי אזוי עס האט אויסגעזעהן דאס לעבען פון אונזערע יודען אין פוילן, דערפון איהר לעזען
„דרייסיג דורות יודען אין פוילען"
פון גרשם באדער
אין גרשם באדער'ס „דרייסיג דורות יודען אין פוילען" ווערט אויף 511 גרויסע בעדיכטגעדרוקטע אקטאוו-זייטען דערצעהלט אלס דינג, וואס עס איז פארגעקומען ביי די יודען אין פוילען. בשעת א צייט פון 8 יאהרהונדערטער פונ'ם ערשטען טאג וואס זיי זענען אהין אנגעקומען, ביז צום דורכפאל פונ'ם לעצטען פוילישען „מיאטזיש", ווי אזוי זיי האבען געלעבט און וואס זיי האבען געליטען, פון וואנען זיי זענען געקומען און די לעגענדען, וואס זענען מיט זייער לעבען פערבונדען. ווי אזוי עס זענען געווען אויגגעערדענט זייערע קהלות און ווי עס האבען אויסגעזעהן זייערע פרנסות. וואס פאר א צורה זיי האבען געהאט אין גאס און ווי ס'האט אויסגעזעהן אין זייערע היימען, זייער סאליטישע לעבען און זייער גייסטיגע ענטוויקלונג, ביז פוילען איז געווארען א צענטער פונ'ם יודישען לעבען, פון די גרעסטע פוסקים און מפלפלים, כן דער קבלה, פון חסידות און השכלה. דער „ועד ארבע ארצות", וואס די פוילישע קעניגע האבען פון איהם געוואלט מאכען און וואס ער איז ווירקליך געווארען.
צום אינהאלט פון דעם בוך זענען צוגעגעבען 43 בילדער, וואס דער גרעסטער טייל איז נאך ביז היינט אין ערגיץ נישט פערעפענטליכט געווארען. דאבייז איז כדאי צו ווישען, אז אזא בוך וואס זאל ארומנעמען דאס גאנצע עקאנאמישע און קולטורעלע לעבען פון די יודען אין פוילען, בשעת דרייסיג דורות, איז נאך איבער הויפט נישט פארהאן אין קיין שום שפראך.
— פרייז פונ'ם בוך געבונדען 3 דאלאר. —
אין א לוקסוס-אויסגאבע מיט פראכט-באנד פינף דאלאר.
ביבליאטעקען אין פוילען קריגען דאס בוך מיט 50 פראצענט ביליגער אין זיי ווען נאך אויסערדעם בעקומען אלס כרעמיע גרשם באדער'ס „אייביגע אמת'ן", וואס קאסט אליין צוויי דאלאר.
בעשטעלונגען צו אדרעסירען:
GERSHOM BADER
4011 Sea Gate Ave., Brooklyn
N. Y. U. S. A.

אבאנאמענטס-פרייז: פאר א חודש אין פוילען 5 זל., אין פרעמדלאנד אין פאלדער: אינסערט-פרייז: פאר א מילימעטער-שורה פארן ערסטן מאל 10 גראשען, פארנעמען 30 גר., אין טעקסט 40 גר., פארנעמען 60 גר., נאכדעם צו גר., פארנעמען 10 גר. ביזען—20 גראשען, אין אנדערע לענדער—1.25 דאלאר. פאר אויסלענדישע אגענטען 100% מעהרער, אויסער דער שטאט—מיט 50% מעהרער. אין די פריהערן חודש נישט אנגענומען קיין רעקלאמאציעס.

Redaktor-wydawca H. Hamburski
Tłocznia: K. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 14.